

آزمون ۳۱ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	اجباری	جامعه شناسی (۲)	۵	۶۱	۶۵	۵
۸	اختیاری	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۶	۷۰	۵
۹	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمد پردل نظامی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، محمد حمیدی، رضا خان‌بابائی، امیر زراندوز، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، کورش شاه‌منصوریان، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	زینب آذری، رانیا امیری، ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه رضائیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمد رضا سوری، امیر حسین شکوری، کامران عبداللہی، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژاد‌نچف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الهه شهبازی
وم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمد صدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیر محمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

تابع
(توابع پلکانی و قدرمطلق)
صفحه‌های ۳۴ تا ۴۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- حاصل $A = -2\text{sign}(\sqrt{19} - 3) + \text{sign}(-2)$ کدام است؟

(۴) ۲

(۳) -۳

(۲) -۱

(۱) ۱

۲- حاصل عبارت $A = \frac{3[\sqrt{15} - 2] + [-0.01]}{[\sqrt{7}] - 2[\frac{15}{4}]}$ کدام است؟ ([ ] ، نماد جزء صحیح است.)

(۴) $\frac{1}{3}$

(۳) $-\frac{1}{2}$

(۲) $-\frac{1}{3}$

(۱) $\frac{3}{5}$

۳- اگر تابع $f(x) = \begin{cases} kx^2 - 3x^2 + k & , x > 0 \\ (m - k + 1)x + m & , x \leq 0 \end{cases}$ تابع پلکانی باشد، حاصل $f(2) + f(-2)$ کدام است؟

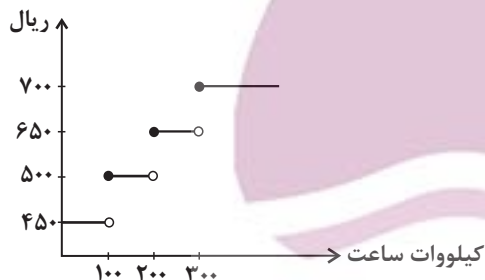
(۴) ۳

(۳) ۴

(۲) ۵

(۱) ۶

۴- به کمک نمودار زیر هزینه برق مصرفی به صورت پلکانی محاسبه می‌شود. هزینه برق مشترکی که ۲۷۰ کیلووات ساعت برق مصرف کرده چند ریال

است؟

(۱) ۱۳۰۵۰۰

(۲) ۱۳۵۰۰۰

(۳) ۱۴۵۰۰۰

(۴) ۱۴۰۵۰۰

۵- تابع $f(x) = 2|x - 1| + 3$ به صورت دو ضابطه‌ای کدام است؟

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & , x > 2 \\ -2x - 1 & , x \leq 2 \end{cases} \quad (۲)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & , x > 1 \\ -2x + 1 & , x \leq 1 \end{cases} \quad (۱)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 5 & , x > 1 \\ -2x - 1 & , x \leq 1 \end{cases} \quad (۴)$$

$$f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & , x > 1 \\ -2x + 5 & , x \leq 1 \end{cases} \quad (۳)$$

۶- اگر $\text{sign}(x^2 + \sqrt{2}) + \text{sign}(3x^2 - 9x + 6) = 1$ باشد، مجموع مقادیر ممکن برای x کدام است؟

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۷- اگر $f(x) = \begin{cases} \text{sign}(-x) + \lfloor \frac{x^2}{3} \rfloor & , [x] \in Z \\ x - 2 \lfloor x \rfloor + \lfloor x + 1 \rfloor & , [x] \notin Z \end{cases}$ حاصل $f(2) + 2f(\frac{-1}{2})$ چقدر است؟ ([ ] ، نماد جزء صحیح است.)

-۱ (۲)

۱ (۱)

۲ (۴)

صفر (۳)

۸- اگر $f(x) = \frac{(-1)^{[x]} + [2x - 2]}{[x - 1] - 3[-x] - 2}$ باشد، مقدار $f(\sqrt{2})$ کدام است؟ ([ ] ، نماد جزء صحیح است.)

$\frac{3}{4}$ (۲)

$\frac{1}{4}$ (۱)

$\frac{1}{2}$ (۴)

$\frac{3}{8}$ (۳)

۹- مساحت بین نمودار تابع $f(x) = [x] - 1$ در فاصله $-2 \leq x < 1$ با محور x ها کدام است؟ ([ ] ، نماد جزء صحیح است.)

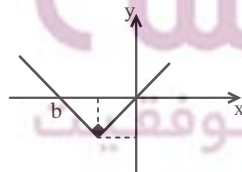
۶ (۲)

۵ (۱)

۳ (۴)

۴ (۳)

۱۰- نمودار تابع $f(x) = |x - a| - 4$ به شکل زیر است. مقدار $f(2a + b)$ کدام است؟

-۲ (۱)

۱۲ (۲)

۴ (۳)

۸ (۴)

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱۱- تمام حروف «BAACAFGA» را به چند طریق می‌توان بدون توجه به مفهوم کنار هم قرار داد که حروف A یک در میان باشند؟

(۲) ۲۴

(۱) ۱۲

(۴) ۶۸

(۳) ۴۸

۱۲- اگر $24 = (n-8)!$ باشد، مقدار $P(n, 4)$ چند برابر $P(n, 3)$ است؟

(۲) ۱۲

(۱) ۹

(۴) ۱۰

(۳) ۸

۱۳- سه سکه پرتاب می‌کنیم، اگر همه سکه‌ها مثل هم ظاهر شوند ۲ تاس می‌ریزیم و در غیر این صورت ۳ سکه دیگر پرتاب می‌کنیم. فضای نمونه این

آزمایش چند برآمد دارد؟

(۲) ۱۲۰

(۱) ۸۰

(۴) ۱۵۰

(۳) ۷۲

۱۴- چقدر احتمال دارد در یک تیم ۳ نفره همه در ماه خرداد متولد شده باشند؟

(۲) $(\frac{1}{12})^3$

(۱) $(\frac{3}{12})^3$

(۴) $\frac{12 \times 11 \times 10}{(12)^3}$

(۳) $\frac{3}{(12)^3}$

۱۵- اگر پیشامد A' متمم پیشامد A و $\frac{1}{4}P(A) = \frac{3}{7}P(A') - \frac{1}{4}$ باشد. احتمال آنکه پیشامد A رخ ندهد، کدام است؟

(۲) $\frac{17}{26}$

(۱) $\frac{16}{26}$

(۴) $\frac{21}{26}$

(۳) $\frac{20}{26}$

۱۶- در یک فروشگاه ورزشی تعدادی پیراهن ورزشی شامل ۵ پیراهن قرمز، ۳ پیراهن آبی، و ۲ پیراهن زرد در یک رخت آویز قرار دارد. شخصی

سه پیراهن به تصادف برمی‌دارد، احتمال آنکه حداکثر ۲ پیراهن قرمز باشد، چقدر است؟

(۲) $\frac{1}{12}$

(۱) $\frac{11}{12}$

(۴) $\frac{7}{12}$

(۳) $\frac{5}{12}$

۱۷- **نهایی** احتمال رخ دادن پیشامد A از احتمال رخ ندادن آن به اندازه $\frac{5}{25}$ بیشتر است. احتمال وقوع پیشامد A کدام است؟

(۲) $\frac{3}{4}$

(۱) $\frac{5}{8}$

(۴) $\frac{4}{9}$

(۳) $\frac{5}{9}$

۱۸- در پرتاب همزمان سه تاس، احتمال آن که مجموع سه عدد رو شده بیشتر از ۴ باشد، کدام است؟

(۲) $\frac{1}{54}$

(۱) $\frac{53}{54}$

(۴) $\frac{71}{72}$

(۳) $\frac{1}{72}$

۱۹- اگر $P(A-B) = \frac{5}{5}$ و $P(B') = \frac{6}{6}$ باشد، $P(A \cup B)$ کدام است؟

(۲) $\frac{9}{9}$

(۱) $\frac{5}{1}$

(۴) $\frac{7}{7}$

(۳) $\frac{3}{3}$

۲۰- در یک خانواده سه فرزندی، اگر A پیشامد حداقل یک دختر دارند و B پیشامد حداقل ۲ پسر دارند، باشد، پیشامد $A-B$ چند زیرمجموعه دارد؟

(۲) ۱۳

(۱) ۱۲

(۴) ۱۶

(۳) ۱۴

تابع

(نمودار تابع خطی، نمودار تابع درجه ۲)
صفحه‌های ۵۶ تا ۷۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۲۱- اگر f یک تابع خطی و $\begin{cases} f(1) = 2 \\ f(-2) = 5 \end{cases}$ باشد، آن‌گاه $f(5)$ کدام است؟

- (۱) -۱   (۲) ۲   (۳) -۲   (۴) +۱

۲۲- نمودار تابع خطی f از مبدأ مختصات می‌گذرد و $f(a+1) = 2a+2$ است و $a \neq -1$ مقدار $f(3)$ کدام است؟

- (۱) ۳   (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) ۶   (۴) $\frac{5}{6}$

۲۳- اگر $4x + 3a = 24$ باشد، ماکسیمم مقدار $y = xa$ کدام است؟

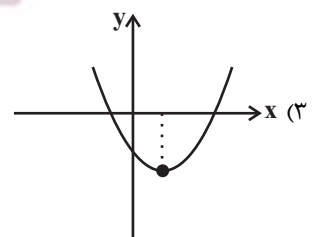
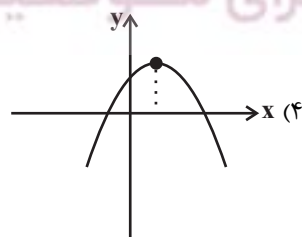
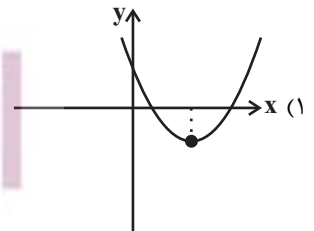
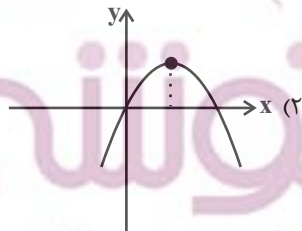
- (۱) ۴۸   (۲) ۱۲   (۳) ۶   (۴) ۲۴

۲۴- در یک شرکت تولیدی P قیمت هر واحد کالا و x تعداد واحد کالا است. معادله تقاضای آن به صورت $x = 15 - 10P$ است. اگر تابع هزینه تولید x

کالا $C(x) = 0.3x + 2$ باشد، به‌ازای چند کالا شرکت به بیش‌ترین سود خود می‌رسد؟

- (۱) ۱۰   (۲) ۶   (۳) ۴   (۴) ۵

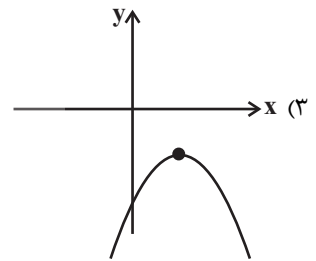
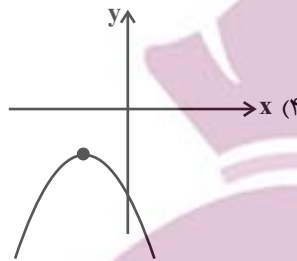
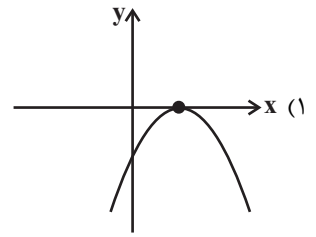
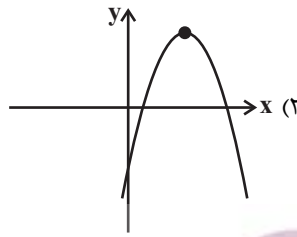
۲۵- نمودار سهمی $y = 2(x-1)^2 - 1$ کدام است؟

۲۶- اگر جدول مقادیر مختلف یک سهمی درجه ۲ با رأس به طول a به صورت زیر باشد، نمودار آن کدام می تواند باشد؟

x	۴	a	۶
y	-۲	۰	-۲

۲۷- سه نقطه متمایز $A(1, a)$ و $B(-3, 2a-1)$ و $C(a, -a+2)$ روی یک خط قرار دارند، مجموعه مقادیر a کدام است؟

- (۱) $\{1, -9\}$ (۲) $\{-9\}$ (۳) $\{-1, 9\}$ (۴) $\{9\}$

۲۸- بیشترین مقدار تابع $f(x) = -3x^2 + 6x - 1$ کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) -۱ (۳) -۳ (۴) ۲

۲۹- اگر برد تابع خطی $f(x) = -\frac{1}{3}x - 1$ مجموعه $R_f = \{y \in \mathbb{R} \mid -2 \leq y \leq 3\}$ باشد، دامنه این تابع کدام است؟

- (۱) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -12 \leq x \leq 3\}$ (۲) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -2 \leq x \leq 3\}$

- (۳) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -3 \leq x \leq 12\}$ (۴) $D_f = \{x \in \mathbb{R} \mid -8 \leq x \leq 7\}$

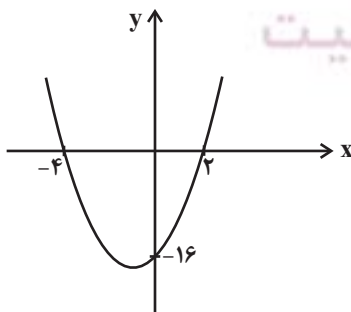
۳۰- سهمی زیر، تابع $f(x) = 3x - 6$ را در دو نقطه قطع می کند. مجموع طول نقاط برخورد سهمی و $f(x)$ کدام است؟

- (۱) ۲

- (۲) -۱

- (۳) $-\frac{1}{2}$

- (۴) $-\frac{1}{4}$

فصل سوم
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۵۷ تا ۷۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی نادرست است؟

- (۱) در قرن دهم، همزمان با رشد ادبیات در هند، اصفهان نیز که پایتخت و محل اجتماع شعرا و فضلا بود، از دیدگاه ادبی توسعه یافت. جز اصفهان، مناطق دیگر ایران هم رشد و توسعه و شور و جنبشی یافت.
- (۲) ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره که زبان غزل قرن یازدهم را به افق خیال عامه نزدیک کرده، سخن کلیم کاشانی را برجسته ساخته است. وی با به‌کاربردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.
- (۳) در قرن یازدهم، عدم وابستگی شعر به دربار در نتیجه این امر پیش آمد که گروه‌های بیشتری مدعی شعر و شاعری شدند. ضمناً شاعران مدیحه‌سرا راهی دیار هند شدند.
- (۴) تلاش برخی شاهان صفوی جهت حفظ مقام شیخی و رهبری طریقت یکی از عواملی بود که آنها را ناگزیر می‌کرد به‌طور کلی شعر و شاعری، معماری و دیگر هنرها را مورد توجه قرار دهند.

۳۲- موارد کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن دهم نادرست است؟

- الف) در این دوره شعر لطیف و فصیح بابافغانی به طور طبیعی، به شیوه سعدی و حافظ در جریان بود.
- ب) به نظر شاعران این دوره، سبک عراقی با ادامه پایبندی به سنن ادبی، نابود می‌شد.
- پ) در این دوره فرهنگ ایرانی همچنان از فرهنگ هند تأثیر می‌پذیرفت.
- ت) از مفاخر ادبی این دوره می‌توان به بهزاد (در دوره شاه عباس) اشاره کرد.
- ث) بعد از ظهور شاعران بزرگ سبک عراقی، در این دوره به دلیل تسلط درازمدت مغولان و تیموریان، جایی برای رشد زبان و ادبیات فارسی باقی نماند.

(۴) ث، الف

(۳) ت، پ

(۲) پ، ث

(۱) الف، ت

۳۳- در چند بیت، هر دو نوع استعاره (مکنیه و مصرّحه) مشهود است؟

- الف) می‌خواست گل که دم زند از رنگ و بوی دوست
از غیرت صبا نفسش در دهان گرفت
- ب) زین گلستان که به رنگینی آن مغروری
مشت خاکی به تو ای باد سحر خواهد ماند
- ج) ریشه آزادی در خاک این گلشن کجاست
سرو هم چون گردن قمری‌ست این جا غل به کف
- د) یک صبحدم به طرف گلستان گذشته‌ای
شبم هنوز بر رخ گل آب می‌زند!

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۳۴- کدام بیت فاقد استعاره و دارای بیشترین تشبیه است؟

- (۱) دل من تاب سر زلف تو دارد آری کس به جز گوی تحمل نکند چوگان را
- (۲) بس که سیلاب سرشکم آمد از جوش غمش قصر بنیاد دلم را سخت ویران کرد و رفت
- (۳) به سرو و ماه از آن عاشق است «قآنی» که ماه سروقد و سرو ماه‌سیمی
- (۴) دلم از گنج رخسارش تماشا آرزو دارد ولی می‌ترسم از یاد خیال زلف چون مارش

۳۵- کدام یک از ابیات زیر هر دو آرایه استعاره و تشبیه را دارند؟

- (الف) یاد باد آن که سر کوی توام منزل بود دیده را روشنی از خاکِ درت حاصل بود
- (ب) در چنین موسم خرم ز درم باز آمد از پی تهنیت آن سروقد لاله‌عذار
- (ج) راست چون سوسن و گل از اثر صحبت پاک بر زبان بود مرا آن چه تو را در دل بود
- (د) دیدی آن قهقهه کبک خرامان حافظ که ز سرپنجه شاهین قضا غافل بود

(۴) ب، د

(۳) ج، د

(۲) ب، ج

(۱) الف، د

۳۶- در چند بیت هر دو نوع استعاره مشهود است؟

- (الف) چرخ مینا شکند شیشه عمر تو به سنگ گر ز مینا گل رنگ به ساغر نکنی
- (ب) تو بدین لعل گهربار که داری حیف است که ثنای کف بخشنده داور نکنی
- (ج) غنچه لب باز کن، برگ سخن ساز کن ای لب و دندان تو لؤلؤ و مرجان من
- (د) آفتاب فلکت سجده «فروغی» نکند تا شبی سجده آن ماه منور نکنی

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۳۷- کدام ابیات دارای استعاره آشکار هستند؟

الف) لعل شکر بار او شبی که ببوسم	از دهنم صبح طعم نیشکر آید
ب) مادر دوران عقیم شد که پس از تو	زشت بود گرچه آفتاب بزاید
ج) بنفشه دیدم و نرگس مقام کرده و باغ	بدین دو گشته ز خوبی چو صد هزار نگار
د) تا توان گفتن همی با خسرو سیارگان	کای ز کیوان پاسبان وز ماه دربان یافته

(۴) الف، د

(۳) ج، د

(۲) ب، ج

(۱) الف، ب

۳۸- کدام بیت، فاقد استعاره و دارای تشبیه است؟

(۱) خسروان در آرزوی شکرش فرهادوار	جان شیرین را فدای جان شیرین کرده‌اند
(۲) بُر طناب هوس پیش از آن که ایامت	چهار میخ کند زیر خیمه خضرا
(۳) گر ز پیش خود برانی چون سگ از مسجد مرا	سر ز حکمت برندارم چون مرید از گفت پیر
(۴) بستان عارضش که تماشاگاه دل است	پُر نرگس و بنفشه و گلنار بنگرید

۳۹- کدام بیت فاقد «استعاره مکنیه» است؟

(۱) برق سبک عنانی و کوه گران رکاب	در هیچ جا نه و همه جا آرمیده‌ای
(۲) چند ای گل جلوه در کار تماشایی کنی؟	بینوایان قفس را هم به برگی یاد کن
(۳) گل چه باشد پیش روی لاله‌رنگش کز شفق	خون خود را می‌خورد خورشید عالم‌تاب از او
(۴) با تهی‌چشمان چه سازد نعمت روی زمین؟	سیری از خرمن نباشد دیده غریبال را

۴۰- بیت «من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفا/ عهد نابستن از آن به که ببندی و نپایی» با کدام گزینه تضاد مفهومی ندارد؟

(۱) صائب نبسته است کسی پای سیر من	زندان شده است بند گران وفا مرا
(۲) کوچه‌گرد آستین چون اشک حسرت نیستیم	همچو مژگان بر در یک خانه پا افشرده‌ایم
(۳) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را	خبر از سرزنش خار جفا نیست تو را
(۴) چین شکست نیست بر ابروی عهد من	معموره وفا دل ویرانه من است

تاریخ ادبیات قرن های دوازدهم و سیزدهم
پایه های آوایی ناهمسان
صفحه های ۱۰ تا ۲۸

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۴۱- نهایی پدیدآورندگان آثار زیر به ترتیب خالق کدام آثارند؟

«مجله نوبهار - خداوندنامه - داستان باستان - روزنامه سروش»

(۱) قرن بیستم - گنجینه نشاط - شمس الدین و قمر - لغتنامه

(۲) تاریخ تطور نظم فارسی - گلشن صبا - شمس و طغرا - روزنامه نسیم شمال

(۳) مجله دانشکده - گلشن صبا - شمس الدین و قمر - چرند و پرند

(۴) سه تابلوی مریم - گنجینه نشاط - شمس و طغرا - لغتنامه

۴۲- وزن چه تعداد از مصراع های زیر از چهار پایه کاملاً همسان تشکیل شده است؟

الف) پای در گل ماندگان را قوت رفتار نیست

ب) چنین که دست خیالت گرفت دامن من

ج) عیش است بر کنار سمن زار خواب صبح

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

د) ما قدم از سر کنیم در طلب دوستان

ه) ز ابروی زنگارین کمان گر پرده برداری عیان

و) ز بس در پرده افسانه با او حال خود گفتم

۴۳- وزن کدام بیت را می توان به دو صورت همسان و ناهمسان برش هجایی داد؟

(۱) گفتیم که عقل از همه کاری به درآید

(۲) یا چشم نمی بیند یا راه نمی داند

(۳) در حلقه کارزار جان دادن

(۴) جز دل که گیرد جای من جز من که گیرد جای دل

بیچاره فروماند چو عشقش به سر افتاد

هر کاو به وجود خود دارد ز تو پروایی

بهتر که گریختن به نامردی

گر دل بمیرد وای من گر من بمیرم وای دل

۴۴- نهایی وزن بیت زیر کدام است؟

«خلوت دل نیست جای صحبت اغیار»

(۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(۳) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

(۲) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

(۴) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۴۵- وزن همه ابیات ناهمسان است؛ به جز ...

(۱) خواجه که خاک پای گدایان کوی تست

(۲) در دل عشاق فخر و ملک دو عالم

(۳) دلم ز پاس نفس تار می شود چه کنم

(۴) رسید هر که درین خاکدان به گنج قناعت

شاهی کند گرش تو بگویی گدای ماست

ننگ بود عار همچنانک تو دیدی

وگر نفس کشم افگار می شود چه کنم

چو مور زیر زمین برد عیش روی زمین را

۴۶- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) سعدیا گر بکند سیل فنا خانهٔ عمر
  - (۲) فراق یار که پیش تو کاه برگی نیست
  - (۳) دلم جز مهر مه‌رویان طریقی بر نمی‌گیرد
  - (۴) عمری‌ست تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
- دل قوی دار که بنیاد بقا محکم از اوست (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن)
- بیا و بر دل من بین که کوه الوند است (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن)
- ز هر دم می‌دهم پندش ولیکن در نمی‌گیرد (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
- دست شفاعت هر زمان بر نیک‌نامی می‌زنم (مستفعیلن مستفعیلن مستفعیلن مستفعیلن)

۴۷- کدام بیت بر وزن «مستفعل فاعلات مستفعل» سروده شده است؟

- (۱) عمری بگذشت به مستوری
  - (۲) زان تلخ می‌ای گزین که گرداند
  - (۳) من یار دلی داشتم به سامان
  - (۴) گفتم تو مرا مرثیت کنی
- امروزه به عشق تو مشهورم
- نی‌روش روان تلخ را شیرین
- امسال دگرگون شد و دگرسان
- خویشان مرا تعزیت کنی

۴۸- وزن مصراع زیر با وزن کدام مصراع تفاوت دارد؟

«خصم آن حریف نیست که دل کین کشد ازو»

- (۱) گوید نرم نرم همی کاین نه جای توست
- (۲) دیدیم و دیدنش ز خودی بی‌خودی نداد
- (۳) لیکن مرا به گرسنگی صبر خوشتر است
- (۴) گر جانت بر هلاک نه مفتون است

۴۹- نهایی مفاهیم «جنگ‌ستیزی، سوگ، ارزش علم‌آموزی» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) در ماتم تو خورشید در مرثیه با ناهید
  - (ب) سر بی‌مغز ساز جنگ کند
  - (ج) نیم‌خورد سگان صید سگال
  - (د) نه دانش باشد آن کس را نه فرهنگ
  - (ه) تویی که ستمکاران بستند بر این ایوان
  - (و) ای خوشا پهنهٔ مصاف و نبرد
- کز خون شهیدان بید هم‌رنگ طبر خون شد
- عاقل اندر غزا درنگ کند
- جز به تعلیم علم نیست حلال
- که وقت آشتی پیش آورد جنگ
- بر چشم انوشروان در قلب فریدون شد
- که در آنجا شود شناخته مرد
- (۱) ب، الف، ج (۲) ب، ه، د (۳) د، الف، ج (۴) و، ه، د

۵۰- مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند»

از گوشهٔ بامی که پریدیم پریدیم»

- (۱) به هوای مهر رویش همه مهرها بریدم
  - (۲) به پای خویشتن آیند عاشقان به کمندت
  - (۳) مرغ دل ما را روش کاغذ و باد است
  - (۴) چون چنین است پی کار دگر باشم به
- به امید عهد سستش همه عهد‌ها شکستم
- که هر که را تو بگیری ز خویشتن برهانی
- بی‌رشته به پا از کف طفلان نپریده است
- چند روزی پی دلدار دگر باشم به

علوم و فنون ادبی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل سوم

(درس‌های ۷ تا ۹)

+ کارگاه تحلیل فصل سوم

صفحه‌های ۵۹ تا ۷۸

۵۱- کدام بخش مشخص‌شده از نظر سبک‌شناسی غلط است؟

«تختین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد. این سبک بر اساس جغرافیا به سبک‌های فرعی

(۱)

سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود. سبک دوره سلجوقی را باید «بینابین» نام نهاد؛ زیرا ویژگی‌های سبک عراقی نیز در آن به چشم می‌خورد.

(۲)

(۳)

از شعرای معروف سبک خراسانی می‌توان به رودکی، فردوسی، ناصر خسرو و... اشاره کرد.

(۴)

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۵۲- کدام بیت مربوط به سبک خراسانی است؟

۱) خوش‌تر آن باشد که سر دلبران

گفته آید در حدیث دیگران

۲) نشستند بر پیل رامشگران

نهاده به سر بر زر افسران

۳) ای بر سر هر پشته از درد تو صد کشته

تو پرده فروهشته ای دوست چه خوی است این

۴) نقد صوفی نه همه صافی بی‌غش باشد

ای بسا خرقة که مستوجب آتش باشد

۵۳- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«دیوانگان حلقه عشق تو هوشمند

دردی‌کشان ساغر شوق تو هوشیار»

۱) تشبیه بلیغ، موازنه، واژه‌آرایی

۲) ترصیع، واج‌آرایی، کنایه

۳) استعاره، تناسب، تکرار

۴) موازنه، تشخیص، کنایه

۵۴- به ترتیب، واژگان کدام گزینه ابیات زیر را مرصع می‌کنند؟

الف) مهره توان .....(۱)....، مار اگر بگذارد	غنچه توان چید، خار اگر بگذارد
ب) زمین گلشن از پایه تخت توس	.....(۲).... روشن از مایه بخت توس
ج) به .....(۳).... ایوان او راغ نیست	به پهنای میدان او باغ نیست
د) هم از گوهر گزیده هم ز اختر	هم از منظر .....(۴).... هم ز مخبر

- (۱) «زَد» - «زمین» - «دیوار» - «ندیده»
 (۲) «برد» - «زمان» - «بالای» - «ستوده»
 (۳) «دید» - «هوا» - «سودای» - «خرامان»
 (۴) «چید» - «دلیم» - «فرمان» - «کشیده»

۵۵- کدام بیت فاقد ترصیع و دارای موازنه است؟

- (۱) چون او بتی شمن نستاید به صد بهار
 چون او گلی چمن ننماید به صد بهار
 (۲) ای منور به تو نجوم جمال
 وی مقرر به تو رسوم کمال
 (۳) برگ بی‌برگی بود ما را نوال
 مرگ بی‌مرگی بود ما را حلال
 (۴) چرخ ار چه رفیع، خاک پایت
 عقل ار چه بزرگ، طفل راحت

۵۶- تقطیع هجایی کدام بیت، متفاوت از سایر ابیات است؟

- (۱) دیشب چراغ دیده من تا سپیده سوخت
 آتش فتاد بی‌تو به ماتم‌سرای اشک
 (۲) در جستجوی اهل دلی عمر ما گذشت
 جان در هوای گوهر نایاب داده‌ایم
 (۳) نادان اگر نیاید پیشم عجب چه داری؟
 پروانه چون برآید هرگز به چرخ پروین؟
 (۴) ما شکوه از کشاکش دوران نمی‌کنیم
 موجیم و کار خویش به دریا گذاشتیم

۵۷- الگوی تقطیع شده زیر، علائم هجایی کدام مصراع است؟

«UU - U - U -- UU - U - U»

- (۱) جهاننا مرا خیره مهمان چه خواهی
(۲) تو پیک خلوت رازی و دیده بر سر راحت
(۳) به خنده گفت که سعدی سخن دراز مکن
(۴) به چشمم ندارد خطر سفله گیتی

۵۸- کدام بیت بر مبنای ویژگی‌های زیر سروده شده است؟

الف) دو هجای بلند در ابتدای مصراع

ب) یک هجای کوتاه و یک هجای بلند در آخر مصراع

- (۱) یک ذره وفا را به دوعالم نفروشیم
(۲) گفתי ببند عهد و به من اعتماد کن
(۳) تیر بلای او را جز دل هدف نشاید
(۴) چاره می‌خواستم اندر غم عشقش، در دل
هرچند درین عهد خریدار ندارد
نفرین به عهد بستن و لعنت به اعتماد
تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد
گفت: «جان می‌سپرد، هر که به دریا افتاد»

۵۹- بیت زیر با کدام بیت ارتباط معنایی ندارد؟

«دانه باشی مرغکانت برچنند»

غنچه باشی کودکانت برکنند»

- (۱) شهرت ما سبب خصمی مردم باشد
(۲) در سر زینت خودآرا می‌رود آخر سرش
(۳) جسم اگر از یکدگر ریزد غباری گو مباحش
(۴) رطب از شاهی و شیرینی
خوشدل آن مرد که نامش چو نسب گم باشد
حلقه فتراک طاووس است از بال و پرش
روح اگر از تن هوا گیرد بخاری گو مباحش
سنگ‌ها می‌زنند بر شجرش

۶۰- کدام ابیات هم‌مفهوم هستند؟

- الف) در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد
ب) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را
ج) ارنی کسی بگوید که تو را ندیده باشد
د) از سنگ منجیقت بشکسته حصن دشمن
ه) تجلی جلالش آنچنان کرد
عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد
کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را
تو که با منی همیشه چه تری چه لن ترانی
چونان که از تجلی بشکست طور سینا
که ناپیدایی‌اش عین عیان کرد

(۱) ب - ج - ه

(۲) الف - د - ه

(۳) الف - ج - د

(۴) ب - د - ه

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فرهنگ معاصر غرب و نظام
نوین جهانی
(جامعه جهانی، تحولات نظام جهانی)
چالش‌های جهانی
(جهان دوقطبی)
صفحه‌های ۵۵ تا ۸۲

۶۱- به ترتیب هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام مرحله نظام نوین جهانی است؟

الف) دولت‌هایی که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.

ب) کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند.

ج) بعد از شکست ژاپن در جنگ جهانی دوم و اتحاد نظامی آن با آمریکا، چندین پایگاه نظامی، دریایی و هوایی ارتش آمریکا در ژاپن مستقر شد.

۱) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۲) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

۴) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۶۲- به ترتیب، علت هر یک از پیامدهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) شکل گرفتن پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب و سازمان کنفرانس اسلامی بین دولت‌ها

ب) گرفته شدن قدرت چانه‌زنی از کشورهای استعمارزده در اقتصاد جهانی

ج) نامتعادل شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی و ادامه انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی

۱) مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده - وابستگی

اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر

۲) مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای

استعمارگر - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده

۳) مقاومت در برابر توزیع علوم انسانی غربی به کشورهای غیرغربی - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده - وابستگی اقتصادی کشورهای

استعمارزده به کشورهای استعمارگر

۴) مقاومت در برابر توزیع علوم انسانی غربی به کشورهای غیرغربی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر -

تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده

۶۳- کدام گزینه به ترتیب، سیر امپراتوری رسانه را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. - تجارت، مهاجرت و ... سبب انتقال و اشاعه فرهنگ‌ها بوده است. - صنعت ارتباطات جهان را کوچک کرده و آن را به صورت دهکده‌ای واحد در آورده است.
- (۲) خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه، حالت خلاق و فعال خود را در گزینش عناصر فرهنگی از دست بدهد. - برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. - توسعه صنعت ارتباطات فاصله زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را به صورت دهکده‌ای واحد در آورده است.

- (۳) خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش فراگیرد. - صنعت ارتباطات، ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگ خود کمک می‌کند. - برخوردهایی نظیر تجارت، مهاجرت و ... سبب انتقال و اشاعه فرهنگ بوده است.
- (۴) در گذشته جوامع از طریق تجارت، مهاجرت و ... با یکدیگر مواجهه داشته‌اند. - غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را به دست می‌گیرد. - توسعه صنعت ارتباطات به عنوان ابزاری نوین فاصله زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را به صورت دهکده‌ای واحد در آورده است.

۶۴- به ترتیب کدام گزینه تفاوت سوسیالیسم و کمونیسم را بیان می‌کند و کدام عبارت در مورد لیبرالیسم اولیه صحیح نیست؟

- (۱) سوسیالیسم فردگرا و کمونیسم جامعه‌گرا است. - لیبرالیسم قرن‌های نوزدهم تا بیست و یکم
- (۲) سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است؛ ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست. - بیشتر رویکردی اقتصادی و اجتماعی داشت.
- (۳) سوسیالیسم به مالکیت خصوصی مطلق قائل است؛ ولی کمونیسم آن را مطلق نمی‌داند. - روابط اجتماعی ارباب - رعیتی را در هم ریخت.
- (۴) کمونیسم به مالکیت خصوصی نامطلق قائل است؛ ولی سوسیالیسم مالکیت خصوصی را رد می‌کند. - سرمایه‌داران آزادانه به بهره‌کشی از کارگران پرداختند.

۶۵- کدام گزینه، به ترتیب در مورد نظریات «ریکاردو» و «مالتوس» صحیح است؟

- (۱) به باور او کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند. - کسی که در جهان از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، طبیعت حکم به رفتن وی می‌دهد.
- (۲) افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را مذمت می‌کند. - معتقد بود افزایش نسل کارگران موجب پیدایش مشکلات بعدی می‌شود.
- (۳) مخالف دخالت دولت در اقتصاد است. - به باور او کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.
- (۴) معتقد بود افزایش نسل کارگران موجب پیدایش مشکلات بعدی می‌شود. - افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را مذمت می‌کند.

زندگی اجتماعی

(ارزیابی جهان‌های اجتماعی)

هویت

(هویت، بازتولید هویت اجتماعی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- به ترتیب درستی و نادرستی عبارات‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- جوامع مختلف با ایمان به عقاید و هنجارها و اعمال خود، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو ارزش‌های حق و باطل آن ارزیابی کرد.

- علوم تجربی توان دآوری دربارهٔ فنون و روش‌های اجرایی را دارد.

- حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای دیگر متفاوت است.

(۴) غ - غ - ص - ص

(۳) ص - ص - غ - غ

(۲) غ - ص - ص - غ

(۱) ص - غ - غ - ص

۶۷- تمام موارد کدام گزینه درست است؟

(۱) هویت هر جهان اجتماعی بر اساس عقاید آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد. - هویت امری کاملاً آگاهانه است؛ یعنی

آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برای ما بازگو می‌کنند. - برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مد، از توجه و تمرکز

فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت حکایت می‌کند.

(۲) بعضی ویژگی‌ها هستند که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود آن‌ها را تغییر دهیم. - وجود نظریات

متفاوت دربارهٔ هویت نشانهٔ این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد. - عبارت «یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.»

مربوط به تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی است.

(۳) عبارت «در شرایط اقلیمی متفاوت شیوهٔ زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.» مربوط به تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی است. - هویت

فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی ناسازگار است. - در جامعهٔ سرمایه‌داری هویت افراد بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها

وابسته است.

(۴) آنچه در پاسخ به پرسش «چیستی؟» گفته می‌شود و شخص با آن از اشیا و افراد دیگر متمایز می‌گردد، هویت فرد را تشکیل می‌دهد. - جهان

اجتماعی با هر نوعی از هویت اخلاقی افراد سازگار است و زمینهٔ پیدایش و رشد آن‌ها را هم فراهم می‌آورد. - هویت با نوعی احساس مثبت یا

منفی همراه است.

۶۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- دو پدیده‌ای که در بازتولید هویت اجتماعی نقش دارند کدام‌اند؟

- در جهان اسلام ... در فرایندهای ... نقش مهمی دارند و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی بسیار هستند.

- هر چقدر قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد چه اتفاقی می‌افتد؟

- در کدام یک از روش‌های کنترل اجتماعی، به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود؟

(۱) نهادهای اجتماعی و فرهنگ - امر به معروف و نهی از منکر، جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - کنترل اجتماعی در آن بیشتر است. - تبلیغ و اقناع

(۲) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - امر به معروف و نهی از منکر، جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی - افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند. - اقناع

(۳) آرمان اجتماعی و نهاد اجتماعی - امر به معروف و نهی از منکر، تبلیغ و کنترل اجتماعی - فرهنگ در افراد بیشتر درونی می‌شود. - تشویق و پاداش

(۴) جامعه‌پذیری و فرهنگ - امر به معروف و نهی از منکر، تبلیغ و کنترل اجتماعی - با فطرت آدمی سازگارتر است. - تشویق و پاداش

۶۹- کدام گزینه نوع ویژگی‌های یک «کارمند ایرانی وقت‌شناس» را به درستی بیان می‌کند؟ (به ترتیب)

(۱) اکتسابی، فردی، متغیر - انتسابی، فردی، ثابت - اکتسابی، اجتماعی، ثابت

(۲) انتسابی، فردی، متغیر - اکتسابی، اجتماعی، متغیر - انتسابی، اجتماعی، ثابت

(۳) اکتسابی، اجتماعی، متغیر - انتسابی، اجتماعی، ثابت - اکتسابی، فردی، متغیر

(۴) انتسابی، اجتماعی، متغیر - اکتسابی، اجتماعی، ثابت - انتسابی، فردی، متغیر

۷۰- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با چه موضوعی ارتباط دارد؟

- شیوه کنترل کژروی اجتماعی

- اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها با جهانی که در آن متولد می‌شویم

- تشویق و تنبیه توسط عموم افراد جامعه

(۲) اقناع، تشویق و پاداش - مدرسه - شیوه غیررسمی

(۱) تبلیغ، اقناع و پاداش - خانواده - شیوه رسمی

(۴) تبلیغ، پاداش و تنبیه - خانواده - شیوه غیررسمی

(۳) مجازات، تنبیه و اقناع - مدرسه - شیوه رسمی

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

احساس، توجه، ادراک
حافظه و علل فراموشی
صفحه‌های ۶۶ تا ۱۱۱

۷۱- با توجه به اطلاعات داده‌شده، کدام گزینه نادرست است؟

۱: بینایی - ۲: شنوایی - ۳: چشایی - ۴: لامسه - ۵: بویایی

۱) تحمل شرایطی که در آن، هیچ‌یک از گیرنده‌های «۱ تا ۵» تحریک نشوند بسیار دشوار است.

۲) هرچیزی که گیرنده «۲» را تحریک کند را می‌توان محرک نامید.

۳) درگیری گیرنده‌های «۱ تا ۵» با محرک‌های متنوع و مطلوب، لذت‌بخش است.

۴) اگر نقص در «۲» باعث شود که «۱» فرد تقویت شود، در آن صورت با پدیده «محرومیت حسی» مواجه هستیم.

۷۲- از میان عبارت‌های زیر کدام‌یک به‌ترتیب به مفاهیم «آماده‌سازی» و «تغییرات درونی محرک‌ها» و «خوگیری» اشاره دارند؟

الف) نیاز است هرازگاهی تغییراتی در محرک ایجاد بکنیم تا بتوانیم توجه خود را به آن حفظ کنیم.

ب) با گذر زمان و توجه زیاد به یک محرک، رفته‌رفته توجه خود را به آن از دست می‌دهیم.

ج) با دیدن برخی محرک‌ها در گذشته، می‌توان کشش بیشتر به سمت همان محرک را در آینده ایجاد کرد.

د) محرک‌های محیطی که دارای تنوع و غنای بیشتری هستند، بهتر از محرک‌های دیگر توجه ما را جلب می‌کنند.

ه) وقتی محرک‌ها برایمان تکراری می‌شوند، حفظ توجه به آن‌ها از قبل دشوارتر می‌شود.

۴) الف - د - ج

۳) ج - د - ب

۲) ب - الف - ج

۱) ه - ج - ب

۷۳- کدام گزینه به‌درستی جدول زیر را تکمیل می‌کند؟

مفهوم	مصادق
ردّ درست	(۱)
(۲)	سگ گله باید مراقب باشد تا هر وقت گرگ آمد، چوپان را خبردار کند.
جست‌وجو	(۳)

۱) «پلیس راهنمایی و رانندگی، خودروهای غیرمتخلف را جریمه نمی‌کند.» - «گوش‌به‌زنگی» - «نیما باید گل رز را از بین گل‌های مریم پیدا کند.»

۲) «پلیس راهنمایی و رانندگی، خودروهای غیرمتخلف را جریمه نمی‌کند.» - «ردیابی درست علامت» - «نیما باید گل رز را از بین گل‌های مریم پیدا کند.»

۳) «نگهبان اداره، بدون این که هویت مجرم را بررسی کند، اجازه داد او وارد اداره شود.» - «گوش‌به‌زنگی» - «نیما باید گل رز را از بین گل‌های مریم پیدا کند.»

۴) «پلیس راهنمایی و رانندگی، خودروهای غیرمتخلف را جریمه نمی‌کند.» - «گوش‌به‌زنگی» - «نازنین منتظر است که به محض سبز شدن چراغ، حرکت کند.»

۷۴- به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

- عدم آگاهی از تعداد دکمه‌های پیراهن مان ناشی از نقص آگاهی ما از آنها است.
  - با افزایش ساعات کاری کارمندان می‌توان مستقیماً بازدهی بهتری از آنها دریافت کرد.
  - برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید مطالعه با توجه مستمر وابسته به میزان تمرکز حواس ما است.
  - انجام همزمان دو تکلیف حل تست سخت ریاضی و گوش دادن به پادکست فلسفی، کارایی توجه را کاهش می‌دهد.
- (۱) د - ن - ن - د   (۲) ن - د - د - ن   (۳) ن - د - د - ن   (۴) د - ن - د - ن

۷۵- کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

(الف)	شنیدن صداهایی در محیط که بقیه نمی‌شنوند.
خطای ادراکی	(ب)
خطای شناختی	(ج)
(د)	ادراک واحد از اجزای کنار هم قرار گرفته

(۱) خطای ادراکی - تفسیرشدن همه محرک‌ها - شدیدتر از خطای ادراکی - اصل مشابهت

(۲) توهم - عدم تطابق احساس و ادراک - تکرار خطای ادراکی - اصل مجاورت

(۳) خطای ادراکی - عدم تطابق احساس و ادراک - شدیدتر از خطای ادراکی - اصل مشابهت

(۴) توهم - تفسیرشدن همه محرک‌ها - تکرار خطای ادراکی - اصل مجاورت

۷۶- هر دو عبارت یا پرسش کدام گزینه، مستلزم به کار گرفتن حافظه رویدادی است؟

(الف) خیلی خوب می‌توانم استان‌های ایران را بشمارم.

(ب) آخرین هدیه تولدی که گرفتید چه بود؟

(پ) روان‌شناسی علمی چه ویژگی‌های دارد؟

(ت) من به چشم دیدم که مردم بحرین چگونه قیام کردند.

(ث) مهم‌ترین علل آلودگی ناشی از ریزگردها چیست؟

(۴) ب - ت

(۳) الف - پ

(۲) ت - ث

(۱) الف - ب

۷۷- کدام یک از عبارتهای زیر در خصوص «مراحل حافظه» نادرست است؟

(الف) علی موقع امتحان دادن، پیچ‌های دانش‌آموزان پشت سرش را متوجه شد. این موقعیت اشاره به رمزگردانی دیداری دارد.

(ب) رمزگردانی جزء به جزء در مقایسه با رمزگردانی کلی، با خطای بیشتری همراه است.

(ج) احسان نام آخرین پادشاه اشکانی را نمی‌تواند بگوید تا این که دوستش اولین حرف آن را می‌گوید و احسان آن را به خاطر می‌آورد، بنابراین می‌توان

گفت خطا در مرحله بازیابی اتفاق افتاده است.

(د) نوع رمزگردانی در عبارت «مغازهدار شماره تلفنش را برای مشتری هم خواند و هم نوشت.» معنایی است.

(۴) «ج» - «د»

(۳) «الف» - «د»

(۲) «ب» - «ج»

(۱) «الف» - «ب»

۷۸- کدام گزینه در خصوص «خطاهای حافظه» نادرست است؟

(۱) عبارت «آرین هرچه تلاش می‌کند، نام معلم کلاس اول دبستان خود را به یاد نمی‌آورد.» معرف خطای حذف کردن است.

(۲) تحریف خاطرات و افسانه‌بافی از انواع مختلف نقص‌های حافظه هستند که در خطای اضافه کردن دیده می‌شوند.

(۳) عبارت «فاطمه هنگام خواندن آهنگی از خواننده مورد علاقه‌اش قسمتی را که یاد نگرفته از خودش بازسازی می‌کند.» معرف خطای حذف کردن است.

(۴) یکی از رایج‌ترین خطاهای اضافه کردن، بازشناسی یا یادآوری غیرواقعی رویدادهای اتفاق نیفتاده است.

۷۹- کدام گزینه در مورد عبارت زیر درست می‌باشد؟

«سارا هنگام مطالعه درس اقتصاد، تلویزیون را روشن گذاشته و گاهی به پیام‌های دوستانش جواب می‌دهد. روز بعد مطالب اقتصاد را به خوبی به یاد نمی‌آورد و به اشتباه بعضی از مطالب این درس را به ریاضی نسبت می‌دهد.»

(۱) مشکل سارا ناشی از نقص در طبقه‌بندی و نظم دادن به مطالب موجود در حافظه‌اش است.

(۲) توجه دقیق نداشتن به موضوعات از طرف سارا باعث شکل‌گیری حافظه‌های ضعیف از موضوعات متفاوت شده است.

(۳) عمیق مطالعه نکردن و یادگیری معنایی باعث شده که اطلاعات موجود در حافظه سارا باهم تداخل ایجاد کند.

(۴) سارا از رمزگردانی به صورت معنادار استفاده نکرده است. به همین دلیل مطالب را سریع‌تر به فراموشی سپرده است.

۸۰- هر کدام از موقعیت‌های زیر با کدام یک از عوامل ایجاد فراموشی ارتباط دارند؟

(الف) نازنین پس از خواندن مطالب تاریخ برای امتحان، بلافاصله خواندن مطالب سبک‌شناسی را شروع می‌کند و روز بعد، سر جلسه امتحان، وقایع را اشتباه به یاد می‌آورد و بعضی از مطالب سبک‌شناسی را به جای مطالب درس تاریخ می‌نویسد.

(ب) امین برای تحقیق درس جغرافیا، باید به محله‌های قدیمی شهر سر بزند. او که هربار مسیرها را به وسیله مسیریاب طی می‌کرد بعد یک مدت که گوشی همراهش شارژ نداشت در وسط بازار حتی با شنیدن اسم خیابان‌ها و محله‌های معروف نمی‌دانست که به کجا برود.

(ج) سهند به کلاس درس تاریخ علاقه‌مند است و سخنان معلم درباره وقایع تاریخی و اسامی مختلف را با جزئیات به حافظه می‌سپارد، اما در کلاس جامعه‌شناسی ماجرا متفاوت است و سهند با وجود تلاش‌های فراوان نمی‌تواند نظریه‌ها و اصطلاحات مهم را به خوبی به یاد بیاورد.

(۱) عدم رمزگردانی - استفاده بیش از حد از فناوری - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

(۲) تداخل اطلاعات - استفاده بیش از حد از فناوری - عوامل عاطفی

(۳) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - عوامل عاطفی

(۴) تداخل اطلاعات - استفاده بیش از حد از فناوری - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

کتاب‌های آیة انسان‌ها را

پیمان‌های تقریرین کنیک

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

فصل
اول
در
معرفی
کتاب

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۵/۳۱

آزمون ۳۱ مردادماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۲)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۷
۷	اختیاری	جغرافیای ایران	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۹	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۱۰	اختیاری	منطق	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۱۱	اختیاری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمد پردل نظامی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، محمد حمیدی، رضا خان‌بابائی، امیر زراندوز، جواد زنگنه قاسم‌آبادی، کورش شاه‌منصوریان، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، محمد مشهدبان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	زینب آذری، رانیا امیری، ریحانه امینی، یاسین ساعدی، فاطمه رضائیان
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمد رضا سوری، امیر حسین شکوری، کامران عبداللہی، کاظم غلامی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، جواد جلیلیان، مریم خسروی دهنوی، محمد رسایی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، حبیبه محبی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، محمد کرمی‌نیا، علی معزی، فیروز نژاد‌نجنف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی، عباس ملکی	الیه شهبازی
وم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری، سپیده فتح‌اللہی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، سینا غلامی	محمد صدرا پنجه‌پور
عربی، زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیر محمد قلعه‌کاهی، ایمان کلاته‌عربی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللہی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مehشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی، زبان قرآن (۲)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تأثیر اللغة الفارسیة على اللغة
العربیة
الصدق

درس‌های ۴ و ۵
صفحه‌های ۴۷ تا ۷۶

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴾:

(۱) پس خداوند، آرامش را بر پیامبر خود و بر مؤمنان نازل می‌کند.

(۲) پس خدا، آرامش را بر فرستادگان خود و بر مؤمنان فرو فرستاده است.

(۳) پس خداوند، آرامش خود را بر رسولش و بر مؤمنان فرو می‌فرستد.

(۴) پس خداوند، آرامشش را بر فرستاده‌اش و بر مؤمنان فرو فرستاد.

۸۲- « فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ رَأَيْتُ سَنَجَاباً يَقْفُرُ مِنْ شَجَرَةٍ إِلَى شَجَرَةٍ أُخْرَى، كَانَتْ الشَّجَرَةُ أَمَامَ بَيْتِنَا. »:

(۱) در روزی از روزها یک سنجابی را دیده بودم که از درختی به درختی دیگر می‌پرد، درخت جلوتر از خانه ما بود.

(۲) در روزی از روزها یک سنجاب را دیدم که از یک درخت به آخرین درخت می‌پرید، درخت جلوی خانه‌مان بود.

(۳) در یکی از روزها سنجابی را دیدم که از درختی به درختی دیگر می‌پرد، آن درخت روبه‌روی خانه ما بود.

(۴) در روزی از روزها سنجابی را دیدم که از درختی به درخت دیگری می‌پرید، آن درخت روبه‌روی خانه ما بود.

۸۳- « هَذِهِ الْمَعَالِمُ الْخَلَابَةُ فِي الطَّبِيعَةِ تُظْهِرُ قُدْرَةَ اللَّهِ الْعَظِيمَةِ، الَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ وَ مَا فِيهَا بِجَمَالٍ لَا يُنْكِرُهُ أَحَدٌ. »:

(۱) این مناظر جذاب طبیعی، قدرت خداوند بزرگ را نشان می‌دهند، آن‌که زمین و هر آنچه در آن هست را با زیبایی خلق کرد که کسی قادر نیست آن را انکار کند.

(۲) این مناظر جذاب در طبیعت، قدرت عظیم خداوند را آشکار می‌کنند، آن‌که زمین و هر آنچه در آن هست را با زیبایی‌ای آفرید که کسی آن را انکار نمی‌کند.

(۳) این‌ها مناظر جذابی در طبیعت هستند که قدرت بزرگ خداوند را ظاهر می‌سازند، کسی که به زیبایی زمین و همه آنچه در آن است را آفرید که هیچ کس آن را نباید انکار کند.

(۴) این مناظر جذاب در طبیعت، قدرت بزرگ خداوند را آشکار می‌کنند، کسی که زمین و هر آنچه را در آن وجود دارد، با زیبایی‌ای آفرید که قابل انکار کردن نیست.

۸۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) يُحَكِّي أَنَّ شَابًا كَذَابًا كَانَ يَتَظَاهَرُ بِالْغَرَقِ لَكِي يَضْحَكُ عَلَى أَصْحَابِهِ: حَكَايَتِ مَيِّ كَنَنْدَ كَه جَوَانِي بَسِيَارِ دُرُوغُو وَانمود به غرق شدن می‌کرد تا به دوستان خود بخندد.

(۲) أَنْقَذُوا ذَلِكَ الطِّفْلَ الصَّغِيرَ بِسُرْعَةٍ فَإِنَّهُ يَكَادُ يَغْرَقُ: آن كودك كوچك را به سرعت نجات دادند، زیرا او نزدیک بود كه غرق شود.

(۳) لَمْ يَنْظُرُوا إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِ وَ لَا يَلْتَفَتُونَ إِلَى صَدَقِ حَدِيثِهِ: برای چه به زیادی نمازش نگاه می‌کنند و به راستگویی او توجه نمی‌کنند.

(۴) أَسْأَلُكَ أَنْ تُسَامِحَنِي، سَابِقًا لَكَ بِطَاقَةِ الشَّحْنِ: از تو می‌خواهم كه مرا ببخشی، كارت شارژ را حتماً عوض خواهم كرد.

- ۸۵- « آیا می توانی فرهنگ لغتی به من معرفی کنی که بیشتر اصطلاحات فرهنگی را دربر بگیرد؟!»: هل تقدّر أن ....
- (۱) تُعرّفني معجماً يحتوي أكثر المصطلحات الثقافية؟! (۲) يعرّفني معجماً احتوى كثيراً من المصطلحات الثقافية؟! (۳) تعرّف لي المعجم يضم أكثر مصطلحات ثقافية؟! (۴) تُعرّفني المعجم يضم كثير مصطلحات ثقافية!؟
- ۸۶- عین غیر المناسب لمفهوم الحديث الشريف: «ما أضمر أحد شيئاً إلا ظهر في فلتات لسانه و صفحات وجهه».
- (۱) اگر صد پرده دارد بر سر راز زبانش می کند صد پرده را باز
(۲) گر بگویم که مرا حال پریشانی نیست رنگ رخسار خبر می دهد از سِرّ ضمیر
(۳) گفتم به نیرنگ و فسون پنهان کنم ریش درون پنهان نمی ماند که خون بر آستانم می رود
(۴) اگر سلامت خواهی به هر مقام زبان مکن دراز که آن خنجر است خون آلود
- ۸۷- عین الصحيح في ضبط حركات حروف الكلمات:
- (۱) أعطيني البطاقة من فضلك. سامحيني أنتِ على الحقّ أبْدَلْ لك البطاقة.
(۲) من أخلاق الجاهل الاجابة قبل أن يسمع و المعارضة قبل أن يفهم.
(۳) في المرحلة الرابعة ارتفع الموج و كاد الشاب أن يغرق فلم يلتفتوا إليه.
(۴) سجّلت منظمة اليونسكو قبة قابوس في قائمة التراث العالمي.
- ۸۸- عین ما ليس فيه اسم علم:
- (۱) رجّع صديقي إلى البيت وحيداً لزيارة أحد من أقرائه. (۲) مثل نور الله كمشكاة فيها مصباح المصباح في زجاجة.
(۳) سجّلت قبة قابوس في قائمة التراث العالمي. (۴) رأيت سعيداً في متجر يشتري ملابس لأمه.
- ۸۹- عین الجملة التي توضّح ما قبلها:
- (۱) من يجتهد أن يقرأ كتاباً ينجح في الامتحان. (۲) كان طالبٌ مجدّ يقرأ الكتب العلمية.
(۳) في بيتٍ جلسَ الطفلُ و لعبَ بالألعاب. (۴) رأيتُ معلماً في الصفّ يشرح الدرس.
- ۹۰- عین ما يدلّ على استمرار الإدراك في الماضي:
- (۱) رأيتُ رجلاً مؤمناً فتكلّمتُ معه لئدرك وجعي.
(۲) قد أدرك ذلك الرجل الحنون وجعي فأحبه جداً.
(۳) إني جالست صديقة في أيام الحرب تُدرك وجعي.
(۴) لا تُدرك وجعي إلا من قد تحمّلت مصائب كثيرة في حياتها.

عربی، زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
علي (ع)
متن درس، الحروف المشبهة
بالفعل،
لا النافية للجنس، تمارین
صفحه‌های ۱۱ تا ۱۱

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾:

- (۱) همانا ما قرآن را به زبان عربی قرار می‌دهیم، امید است شما خردورزی کنید.
- (۲) بی‌گمان ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم، امیدواریم شما خردورزی نمایید.
- (۳) ما قرآن را بدون شک به زبان عربی قرار دادیم، امید است شما بیندیشید.
- (۴) قطعاً ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم، امید است شما بیندیشید.

۹۲- ﴿كُلُّ النَّاسِ سَوَاءٌ وَ أَتْقَاهُمْ أَحْسَنُهُمْ وَ الْجَهْلُ يُفْتَخِرُونَ بِنَسَبِهِمْ﴾:

- (۱) همه مردم برابرند و پرهیزکارترین آن‌ها بهترین آنان هستند و نادانان به نسب خود افتخار می‌کنند.
- (۲) مردم همگی با هم برابرند و بهترین آن‌ها تقوا پیشه کردند و نادانان به نسب خویش افتخار می‌کنند.
- (۳) همه مردم برابرند و باتقواترین آن‌ها نیکوترین آنهاست و نادان‌ها به نسب خودشان مفتخر می‌شوند.
- (۴) مردم همگی برابرند و متقی‌ترینشان بهترینشان هستند و نادان‌ها همیشه به نسب خود افتخار می‌ورزند.

۹۳- «ما يزيد صبرنا في أمور لا طاقة لنا بها، هو الإيمان بالله»:

- (۱) آنچه صبر ما را در اموری که هیچ توانی برای آن‌ها نداریم، می‌افزاید، همان ایمان به الله است.
- (۲) صبر ما در کارهایی که طاقتش در ما نیست، زیاد نمی‌شود، بلکه آن در ایمان به الله است.
- (۳) صبر در کارهایی که توان آن‌ها در ما نیست قدرت ما را زیاد نمی‌کند، بلکه آن ایمان به خداست.
- (۴) چیزی که صبر ما را می‌افزاید، اموری است که هیچ طاقت آن را نداریم که همان ایمان به خداست.

۹۴- عَيْنُ الصَّحِيح: (بالنظر إلى معنى الحروف المشبهة بالفعل)

- (۱) كَأَنَّ هَذِهِ السَّمَاءَ قَدْ تَرَيْنَتْ بِأَنْجَمٍ كَالدَّرَرِ الْمُنْتَشِرَةِ: این آسمان مانند ستارگانی همچون مرواریدهای پخش‌شده تزیین شده است.
- (۲) إِنَّ الْإِنْسَانَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَصِلَ إِلَى سِرِّ بَعْضِ الظَّوَاهِرِ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا: بدون شک انسان می‌تواند به راز برخی پدیده‌ها در این دنیا برسد.
- (۳) إِنَّ الشَّابَّ يَنْسَى أَنَّ الْفُرْصَ الذَّهَبِيَّةَ تَمُرُّ بِسُرْعَةٍ: جوان قطعاً فراموش می‌کند که فرصت‌های طلایی به سرعت می‌گذرند.
- (۴) حَقِيقَةُ الْحَيَاةِ كَبِيرٌ لَجِّي لَعَلَّ الْإِنْسَانَ يَدْرِكُهَا عِنْدَ السَّبَاحَةِ: حقیقت زندگی مانند دریای عمیقی است، کاش انسان آن را در هنگام شنا درک کند.

۹۵- «نباید انسان به چیزی افتخار کند که هیچ ارزشی نزد خدا ندارد. افتخار فقط به خردی استوار است.»: عَيْنُ الصَّحِيح:

- (۱) لَا يَفْتَخِرُ الْمَرْءُ بِمَا لَا قِيَمَةَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ. إِنَّ الْفَخْرَ لِلْعَقْلِ الثَّابِتِ.
- (۲) لَا يَفْخَرُ الْإِنْسَانُ بِمَا لَا الْقِيَمَةَ لَهُ. إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ يَكُونُ ثَابِتًا.
- (۳) لَا يَفْتَخِرُ الْإِنْسَانُ بِمَا لَا قِيَمَةَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ. إِنَّ الْفَخْرَ لِعَقْلِ ثَابِتٍ.
- (۴) لَا يَفْخَرُ الْمَرْءُ بِمَا لَا قِيَمَةَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ. إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ.

۹۶- عَيْنَ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْعِبَارَةِ: « لَا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ. »

- (۱) دو صد گفته چون نیم کردار نیست
بزرگی سراسر به گفتار نیست
- (۲) اگر خواهی از هر دو سر آبروی
همه راستی کن همه راست گوی
- (۳) کار کن کار بگذر از گفتار
کاندرین راه کار دارد کار
- (۴) کسی کو به دانش توانگر بود
ز گفتار کردار بهتر بود

۹۷- عَيْنَ الْخَطْأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ حُرُوفِ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) أَ تَرَعُمُ إِنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ وَ فِيكَ انْطَوَى الْعَالِمُ الْأَكْبَرُ.
- (۲) النَّحَاسُ عُنْصُرٌ فَلْزِيٍّ، مُوَصَّلٌ لِلْحَرَارَةِ وَ الْكَهْرِبَاءِ.
- (۳) الْعَصَبُ خَيْطٌ أَبْيَضٌ فِي الْجِسْمِ يَجْرِي فِيهِ الْحُسُ.
- (۴) كَانَ الْمُشْتَرِي مُتَرَدِّدًا فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ.

۹۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ: (فِي عَمَلِ الْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ)

- (۱) إِنَّ زَمَلَائِي مُجْتَهِدُونَ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهِمْ لَكِنَّ هَذَا التَّلْمِيزَ كَسُولًا.
- (۲) يَا فَاطِمَةُ أَلَا تَعْلَمِينَ أَنَّ تِلْمِيزَةً تُضَرُّ زَمِيلَاتِهَا بِسُلُوكِهَا مُشَاغِبَةً.
- (۳) لَعَلَّ أَكْثَرَ تِلْمِيزِ الصَّفِّ الْحَادِي عَشَرَ نَاجِحُونَ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ.
- (۴) كَانَ أَسْنَانُ الْوَلَدِ الصَّغِيرِ فَاسِدَةً فَلَيْسَتْ عَمَلِ الْفَرْشَةِ وَ يُرَاقَبُ أَسْنَانَهُ.

۹۹- نهای عَيْنَ مَا يَدُلُّ عَلَى الرَّجَاءِ:

- (۱) قُلْتُ لِأَخِي: لِيَتَنِي قَدْ شَاهَدْتُ أُمِّي وَ قَبِلْتُ يَدَهَا مَرَّةً أُخْرَى.
- (۲) لَعَلَّ فَرِيقَ إِيرَانَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَفُوزَ أَمَامَ نَظِيرِهِ السَّعُودِيِّ.
- (۳) قَالَ الْإِمَامُ عَلِيٌّ (ع): إِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا.
- (۴) لَا أَحَدَ كَمِثْلِ اللَّهِ يُحِبُّنَا لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ.

۱۰۰- عَيْنَ حَرْفِ «لَا» قَدْ غَيَّرَ إِعْرَابَ كَلِمَةٍ بَعْدَهُ:

- (۱) يَعْمَلُ الرَّجُلُ بَجْدٍ لِيَفُوزَ وَ يَجْتَهِدُ أَنْ لَا يَكُونَ مِنَ الْكَسَالَى.
- (۲) قَالَ الْمَعْلَمُ: فِي كُلِّ مُجْتَهِدٍ لَا خَبِيَّةَ أَبَدًا فِي الْوَصُولِ إِلَى أَهْدَافِهِ.
- (۳) الْمَرِيضُ لَا يَشْعُرُ الْآنَ بِأَيِّ أَلَمٍ بَعْدَ تَتَاوُلِ أَدْوِيَةٍ قَدْ وَصَفَهَا الطَّبِيبُ.
- (۴) التَّلْمِيزَةُ الْمُؤَدَّبَةُ لَا تَرْفَعُ صَوْتَهَا عَلَى مَعْلَمَاتِهَا أَبَدًا لِأَنَّهُ سُلُوكٌ سَيِّئٌ.

هذا خلقُ الله
المعالمُ الخَلَاءَةُ
درس‌های ۵ و ۶
صفحه‌های ۶۷ تا ۹۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۱۰۱ - ۱۰۶)

۱۰۱- «إِعْلَمَنَّ أَنَّ رَيْكَ يَطْلُبُ مِنَ النَّاسِ أَنْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ وَ يَنْظُرُوا كَيْفَ أَحْسَنَ خَلْقَ كُلِّ شَيْءٍ»:

- (۱) بدان که پروردگارت از مردم، جست‌وجو در زمین را می‌خواهد که بنگرند چگونه آفرینش هر چیزی نیکو شد.
  - (۲) می‌دانم که پروردگار تو از بشر خواسته که در زمین جست‌وجو کند و ببیند چگونه آفرینش هر چیزی را خوب انجام داده است.
  - (۳) بدان که پروردگارت از مردم می‌خواهد که در زمین بگردند و نگاه کنند چگونه خلقت هر چیزی را نیکو کرد.
  - (۴) می‌دانم که خدایت از انسان‌ها می‌خواهد که در زمین حرکت کنند و بنگرند چگونه خلقت همه چیز نیکو گشت.
- ۱۰۲- «إِلَهِی جَهِّزْنِي بِأَصْدِقَاءٍ تَفْرَحُ قَلْبِي زِيَارَتَهُمْ وَ تَنْفَعْنِي مُجَالَسَتَهُمْ فَهَؤُلَاءِ مِنْ أَنْعَمِكَ»: خدایا ...

- (۱) من را با دوستانی همراه کن که با دیدارشان قلبم شاد شود و از هم‌نشینی با آنان سود ببرم، چه آن‌ها از نعمت‌های تو هستند.
- (۲) مرا به دوستانی مجهّز گردان که دیدارشان دلم را شاد کند و هم‌نشینی با آنان به من سود برساند زیرا اینان از نعمات تو هستند.
- (۳) مرا با دوستانی مجهّز نمودی که دلم از دیدار آنان شاد می‌شود و نشستن با آنان برایم سودمند است، زیرا این‌ها نعمت تو هستند.
- (۴) من را مجهّز کن با دوستانی که دیدارشان دل را شاد می‌کند و نشستن با آنان به من سود می‌بخشد، چه آنان نعمت‌های تو هستند.

۱۰۳- «إِنَّ الْمَصَابِيحَ الَّتِي يَنْبَغُ ضَوْءُهَا مِنْ هَذِهِ الْبَطَارِيَّاتِ رُبَّمَا يَسْتَعِينُ بِهَا هَؤُلَاءِ الْغَوَاصُونَ لِكَيْ يَلْتَقِطُوا صُورًا وَاضِحَةً»:

- (۱) همانا آن چراغ‌هایی که نورهایشان را از این باتری‌ها می‌گیرند شاید غوّاصان به وسیله آن بتوانند عکس‌های واضحی بگیرند.
- (۲) یقیناً آن چراغ‌هایی که نورشان را از این باتری‌ها می‌گیرند چه‌بسا به این غوّاصان کمک کنند تا عکس‌های واضحی بگیرند.
- (۳) چراغ‌هایی که نورشان از این باتری‌ها فرستاده می‌شود شاید این غوّاصان از آن‌ها کمک بجویند تا عکس‌هایی واضح بگیرند.
- (۴) چراغ‌هایی که نورهای این باتری‌ها از آن‌ها ارسال می‌شود این امکان را به غوّاصان می‌دهد که با کمک آن بتوانند عکس‌های واضحی بگیرند.

۱۰۴- عین الخطأ:

- (۱) البومة لا تحرك عينها و تعوض نقصها بتحريك رأسها: جغد چشمش حرکت نمی‌کند و کمبودش را با چرخاندن سرش جبران می‌کند.
- (۲) يستقرّ الوضع الأمنيّ في بلادي الجميلة فأسافر إلى مُدُنِها: وضعیت امنیتی در کشور زیبایم برقرار است پس به شهرهایم سفر می‌کنم.
- (۳) بعض الطيور تعرف خواصّ الأعشاب الطيّبة على الإنسان: بعضی از پرندگان، خاصیت‌های گیاهان دارویی را به انسان می‌شناسانند.
- (۴) من يستطيع أن يُحصي المعالم الثقافيّة لهذه المدينة الكبيرة: چه کسی می‌تواند آثار فرهنگی این شهر بزرگ را بشمارد؟

۱۰۵- « روابط تجاری میان ایران و چین در سال‌های اخیر شاهد پیشرفت قابل توجهی بوده است. » عین الصحیح:

- (۱) شهدت العلاقات التجارية بين إيران و الصين خلال الأعوام الأخيرة تقدماً ملحوظاً.
  - (۲) إن العلاقات التجارية في إيران و الصين تشهد في السنوات الأخيرة تطوراً مهماً.
  - (۳) العلاقات التجارية لإيران و الصين في هذه السنوات شهدت نجاحاً ملحوظاً.
  - (۴) الروابط بين بلدي إيران و الصين شهدت تقدماً ملحوظاً في السنوات الآخرة.
- ۱۰۶- عین الخطأ في المفهوم: « الندم على السكوت خير من الندم على الكلام. »

- (۱) إحذر أن الكلام فضة، والصمت ذهب.
- (۲) الكلام كاللواء؛ قليله ينفع و كثيره قاتل.
- (۳) به صمت ار بمانی، به جا مانده ای / که از گفتن بی ثمر رانده ای
- (۴) سخن، گر نکو باشد و پر گهر / بود روشنی بخش چشم و نظر

۱۰۷- عین الخطأ في ضبط حركات حروف الكلمات:

- (۱) هل تعرف ذلك الغواص الذي يلتقط الصور في أعماق البحار؟!
- (۲) قد دلت هذه الحيوانات الإنسان على طريق حل المشكلات العديدة.
- (۳) للغراب صوت يحذر به الحيوانات في الغابة حتى تبتعد عن الخطر.
- (۴) هل تعلم أن للبط غدة طبيعية بالقرب من ذنبها تحتوي زيتاً خاصاً؟!

۱۰۸- عین الصحیح عن قواعد الجملة الإسمية و الفعلية:

- (۱) يعلمن الحيوانات كيفية استعمال الأعشاب المناسبة للوقاية من الأمراض.
- (۲) لا تتحرك عين البومة فإنها ثابتة ولكن تُعوض هذا النقص بتحريك رأسها.
- (۳) الحرياء تستطيع أن تدير عينيها في اتجاهات مختلفة دون أن تحرك رأسها.
- (۴) يا أيها الناس؛ خيركم لأهلهم و أنا خيركم لأهلي.

۱۰۹- عین اسماً علامة نصبه «الياء»:

- (۱) مضامين آثار كتابنا أكثر تأثيراً للإيرانيين.
- (۲) يرى بعض السائحين إيران بلداً ممتازاً لقضاء العطلات.
- (۳) شاهدت الموظفة العمال المساكين الذين يذكرون الله.
- (۴) رأيت مرافقي أسرتنا في المطر في أحد شوارع المدينة.

۱۱۰- عین ما فيه الأسماء المرفوعة بالحروف أكثر:

- (۱) هذان الخفاشان تحسنا و هما يقدران على الطيران.
- (۲) ساعدت الممرضتان إمرأتين قد رقدتا في المستشفى.
- (۳) مهندسو المصنع و العاملان يشاركون في بناء المختبرين.
- (۴) معلموهم المشفقون مع الطلاب المجتهدين واقفون في ساحة المدرسة.

تاریخ (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

فصل دوم: ظهور اسلام

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام

تا پایان صفویه

(درس‌های ۷ تا ۹)

صفحه‌های ۶۶ تا ۱۰۰

۱۱۱- کدام یک از عبارت‌های زیر درباره «خلافت عباسی» درست است؟

(الف) دومین خلیفه عباسی که نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت، ابن مقفع را که متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان سانسکریت به عربی بود، به قتل رساند.

(ب) فضل‌بن سهل و برادرش حسن بن سهل که تربیت‌یافته برمکیان و از دهقانان و زمین‌داران بزرگ خراسان بودند، نقش تعیین‌کننده‌ای در تحولات خلافت در زمان مأمون داشتند.

(ج) در دوره ضعف و تجزیه حکومت عباسیان، بسیاری از حاکمانی که به عنوان امیر یا سلطان قدرت را به دست گرفته بودند، برای توجیه مشروعیت حکومت خود و مقبولیت نزد توده‌های مردم مسلمان چنین وانمود می‌کردند که مطیع اوامر خلیفه هستند.

(د) یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود؛ به همین دلیل، در این دوره ایرانیان بعد از اعراب از جایگاه ممتازی در حکومت عباسیان برخوردار بودند.

(۱) «الف» و «د» (۲) «ج» و «ب» (۳) «ب» و «د» (۴) «ج» و «الف»

۱۱۲- کدام موارد در خصوص خلافت فاطمیان اطلاعات درستی ارائه می‌دهند؟

(الف) هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز علمی و آموزشی بزرگ، گسترش دعوت اسماعیلی در قلمرو خود و خارج از آن بود.

(ب) در دوران حکومت فاطمیان، اهل تسنن آزادانه به زندگی و فعالیت دینی و اجتماعی خود مشغول بودند و محدودیتی نداشتند.

(ج) فاطمیان با فرستادن داعیان به سرزمین‌های دور و نزدیک از جمله یمن، ایران و عراق و گسترش دعوت اسماعیلی، خشم و وحشت خلفای عباسی را برانگیخته بودند.

(د) حملات پیاپی سلجوقیان به قلمرو خلافت فاطمی و سپس شروع جنگ‌های صلیبی، وضعیت این حکومت را بدتر کرد.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ج» و «د»

۱۱۳- یک محقق پس از پژوهش درباره حمله اعراب مسلمان به ایران، نتایج پژوهش خود را به صورت زیر دسته‌بندی کرده است. هر کدام از این عبارت‌ها، به ترتیب به کدام دوره خلافت، جنگ‌ها و پادشاهی اشاره می‌کنند؟

(الف) به منطقه سواد حمله کردند و تعدادی از آبادی‌ها و شهرهای آن منطقه را با جنگ یا صلح گشودند.

(ب) اعراب مسلمان تیسفون، پایتخت پرآوازه ساسانیان را پس از مدتی محاصره تسخیر کردند.

(ج) بقایای ارتش ساسانی گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند؛ اما شکست خوردند و بسیاری از آنان کشته شدند.

(د) در زمان این پادشاه امور کشور کمی سامان یافت و سپاه ایران با شکست مسلمانان در جنگ جسر، بیشتر متصرفات آنان را پس گرفت.

(۱) عمر بن خطاب - قادسیه - جلولا - خسرو پرویز (۲) ابوبکر بن ابی قحافه - قادسیه - جلولا - یزدگرد سوم

(۳) ابوبکر بن ابی قحافه - جلولا - نهاوند - یزدگرد سوم (۴) عمر بن خطاب - نهاوند - جلولا - خسرو انوشیروان

۱۱۴- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌نماید؟

«..... برخلاف ..... ، .....»

(۱) علویان طبرستان - سامانیان - به طور ظاهری از خلفای عباسی اطاعت می‌کردند.

(۲) طاهریان - صفاریان - با فرمان خلیفه عباسی توانستند قدرت را به دست بگیرند.

(۳) سامانیان - طاهریان - به طور ظاهری از خلفای عباسی اطاعت می‌کردند.

(۴) صفاریان - طاهریان - با فرمان خلیفه عباسی توانستند قدرت را به دست بگیرند.

۱۱۵- توضیحات کدام گزینه مربوط به شخص مذکور نیست؟

(۱) بدون تردید وی یکی از برجسته‌ترین دانشمندان عصر طلایی تمدن ایرانی - اسلامی است که در ریاضیات، نجوم، گاه‌شماری، جغرافیا و هندشناسی مقام والایی داشت: ابوریحان محمد بن احمد بیرونی

(۲) وی را بعد از ارسطو که ملقب به معلم اول است، معلم دوم می‌خوانند: فارابی

(۳) رئیس مدرسه جندی شاپور و پزشک پرآوازه ایرانی به بغداد رفت و به دنبال او گروه دیگری از پزشکان آن مرکز علمی، راهی مرکز خلافت عباسی شدند: جرجیس بن جبرائیل

(۴) پدر علم تاریخ: جرج سارتن

تاریخ ایران و جهان (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل سوم: ایران در عصر باستان

(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۶۱ تا ۸۹

۱۱۶- یکی از پژوهشگران تاریخ، مقاله‌ای را تحت عنوان «بررسی منابع و پیشینه پژوهش در تاریخ باستان» منتشر کرده است. در بررسی علمی مقاله او، طبق اطلاعات کتاب درسی تاریخ (۱)، کدام یک از موارد زیر می‌تواند صحیح باشد؟

- الف) یکی از نتایج تحقیقات دو قرن گذشته، تقسیم‌بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند.
ب) یکی از دلایل قوت تاریخ‌نگاری در عصر باستان، این است که سنت کتابت، همانند سنت شفاهی مقبول و پسندیده بوده است.
ج) درباره هخامنشیان مطالب، بسیار کم و محدود به بعضی اسامی بود؛ اما در خصوص ساسانیان اطلاعات تاریخی قابل توجهی وجود دارد.
د) در نتیجه خوانده شدن خط‌های باستانی و کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی‌های تاریخی جدیدی به دست آمد.
- (۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «د»

۱۱۷- کدام موارد از یافته‌های باستان‌شناسی حدود ۸ هزار سال پیش در ایران هستند؟

- الف) نواحی پایکوهی و دشت‌های ایران جولانگاه انسان‌هایی بوده است که در پی شکار جانوران و گردآوری گیاهان خوراکی بوده‌اند.
ب) با چکش‌کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس، زیور آلات مسی و برخی ابزار می‌ساختند.
ج) با اختراع چرخ سفالگری، ساختن ظروف و ابزار سفالی پیشرفت قابل توجهی یافتند.
د) ساکنان تپه زاغه در قزوین به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافتند.
- (۱) «ب» و «د» (۲) «ب» و «ج» (۳) «الف» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۱۱۸- کدام گزینه درباره تأسیس پادشاهی ایلام، شهر و شهرنشینی و فروپاشی تمدن ایلام درست است؟

- (۱) تأسیس پادشاهی: سرانجام تاخت و تازهای فرمانروایان سومری و اکدی - شهر و شهرنشینی: شوش از پایتخت‌های ایلامیان بود که در دوران ساسانیان دوباره شکوه خود را بازیافت. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر آشوریان
(۲) تأسیس پادشاهی: سرانجام تاخت و تازهای فرمانروایان سومری و اکدی - شهر و شهرنشینی: انشان پایتخت ایلامیان در بخش شرقی قلمرو بود. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر آشوریان
(۳) تأسیس پادشاهی: اتحاد حاکمان بزرگ ایلامی و شکست حاکمان کوچک - شهر و شهرنشینی: شوش از پایتخت‌های ایلامیان بود که در دوران هخامنشیان دوباره شکوه خود را بازیافت. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر اکدی‌ها
(۴) تأسیس پادشاهی: اتحاد حاکمان بزرگ ایلامی و شکست حاکمان کوچک - شهر و شهرنشینی: در دوره ایلام معماری پیشرفت کرد و استفاده از آجر در ساخت بنا رایج شد. - فروپاشی: توسط یورش ویرانگر اکدی‌ها

۱۱۹- کدام یک از موارد زیر پیرامون «هوخشتر» و «کوروش بزرگ» درست است؟

- الف) در نتیجه براندازی آشوریان توسط سومین پادشاه مادی، قلمرو آن‌ها به سرتاسر بین‌النهرین و بخش‌های وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.
ب) مؤسس سلسله هخامنشی پس از انجام عملیات کشورگشایی و گسترش قلمرو خود در شرق فلات ایران، حکومت لیدی را شکست داد و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد.
ج) منشور کوروش، مجرای فتح سرزمینی است که پدر آستیاگ با حکومت آن، بر علیه آشوریان متحد شد.
د) در ابتدای فعالیت، کوروش برخلاف هووخشتر یکی از حکومت‌های آریایی را برانداخت.
- (۱) «ج» و «د» (۲) «الف» و «ب» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۱۲۰- هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب در زمان کدام یک از شاهان هخامنشی رخ داده است؟

- الف) فرونشاندن شورش‌های داخلی و برقراری آرامش در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی
ب) به تصرف درآمدن فنیقیه، سوریه و فلسطین
ج) شورش برادرش در ابتدای زمامداری‌اش با سپاهی از مزدوران یونانی
د) کشته شدن به دست یکی از خدمتکاران کاخ شاهی

- (۱) داریوش یکم - کوروش بزرگ - اردشیر دوم - اردشیر سوم
(۲) کوروش بزرگ - داریوش یکم - اردشیر سوم - اردشیر دوم
(۳) کمبوجیه - داریوش یکم - اردشیر یکم - اردشیر سوم
(۴) داریوش یکم - کمبوجیه - اردشیر یکم - اردشیر دوم

فصل دوم: نواحی طبیعی
فصل سوم: نواحی انسانی
(درس های ۵ و ۶)
صفحه های ۵۳ تا ۸۲

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

جغرافیا (۲)

۱۲۱- تصویر زیر نشان می دهد که ارتفاع از سطح زمین، در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر

می گذارد. کدام گزینه علت این امر را بیان می کند؟

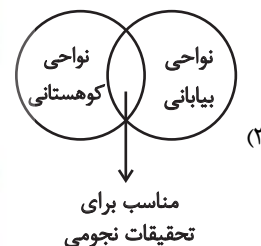
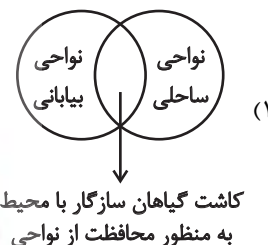
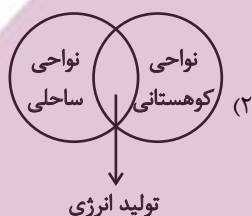
(۱) در دامنه های پر شیب، ضخامت خاک و نگهداری آب کمتر است.

(۲) هر چه ارتفاع افزایش می یابد، درجه رشد گیاهان کمتر می شود.

(۳) گیاهان و جانوران در ارتفاع معینی قادر به زیستن هستند.

(۴) شیب دامنه ها بر عمق خاک و زهکشی گیاهان اثر می گذارد.

۱۲۲- کدام تصویر به درستی ترسیم شده است؟

۱۲۳- چند مورد از عبارت های زیر نادرست است؟

(الف) نزدیک به نیمی از مردم قاره آسیا و اروپا، به یکی از شاخه های خانواده زبانی هند و اروپایی صحبت می کنند.

(ب) زبان عربی زبان رسمی حدود بیش از ۲۰ کشور است.

(ج) غلبه برخی از زبان ها در جهان به سبب رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات است.

(د) ترویج زبان فرانسوی در ایالت کبک و زبان ولشی در کشور ولز به سبب اقداماتی از قبیل کانال تلویزیون و نشر کتاب های ادبی و کلاس های رایگان

است.

۱۲۴- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

الف) پیروان مسیحیت در جهان با توجه به باورها و اعتقادات خود، آثار معماری، نقاشی و مجسمه‌سازی را در نواحی مختلف جهان به وجود آورده‌اند.

ب) نواحی فرهنگی با شباهت در یک یا چند عامل، از یکدیگر متمایز می‌شوند.

ج) جغرافی‌دانان برای مطالعه و شناخت تنوع‌های فرهنگی، سطح زمین را به نواحی‌ای تقسیم کرده‌اند.

د) انسان‌ها با تغییراتی که در محیط‌های طبیعی به وجود می‌آورند، چشم‌اندازهای فرهنگی خلق می‌کنند.

۱) «ب» → «الف» ← «ج» / «ج» ← «د» ← «الف» ← «ب»

۲) «الف» → «ب» ← «ج» / «ب» ← «د» ← «الف» ← «ب»

۳) «ب» → «ج» ← «الف» / «الف» ← «د» ← «ب» ← «ب»

۴) «الف» → «ج» ← «ب» / «الف» ← «د» ← «ج» ← «ج»

۱۲۵- با توجه به موارد زیر کدام گزینه صحیح است؟

الف) با توسعه شبکه ریلی، ارتباط بین شهرها افزایش یافت.

ب) پس از افتتاح یک مرکز خرید مدرن در تهران، الگوی ساخت آن در چندین شهر دیگر تکرار شد.

ج) آهنگی پاپ از خواننده‌ای انگلیسی زبان، در میان نوجوانان ایرانی محبوب می‌شود.

د) گسترش جاده‌های بین استانی باعث کاهش زمان سفر شد.

۲) «الف» همانند «ب» مربوط به پدیده پخش فرهنگی می‌باشد.

۱) «ج» برخلاف «د» به پدیده پخش اشاره نمی‌کند.

۴) «ج» همانند «ب» مربوط به پدیده پخش فرهنگی می‌باشد.

۳) «ب» برخلاف «ج» اشاره‌ای به پدیده پخش ندارد.

جغرافیای ایران

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

فصل دوم: جغرافیای طبیعی ایران

(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۳۴ تا ۶۲

۱۲۶- کدام یک از موارد زیر، پیرامون نقش دریاها و منابع رطوبتی در آب و هوای ایران، درست ذکر شده‌اند؟

الف) نزدیکی به دریاها در شمال و جنوب کشور، نتایج و تأثیرات مشابهی را به دنبال دارد.

ب) نزدیکی به دریاها در شمال کشور، مشابه جنوب کشور، در افزایش بارش باران مؤثر است.

ج) دوری از دریاها، باعث افزایش تغییرات و نوسانات دمایی می‌شود.

د) شرحی شدن هوا در جنوب، ناشی از نزدیکی به دریای عمان و خلیج فارس است.

۱) «الف» و «ب»   ۲) «ب» و «د»   ۳) «ج» و «د»   ۴) «الف» و «ج»

۱۲۷- کدام گزینه موارد «الف»، «ب» و «ج» را درست توضیح داده است؟

الف) توده هوای گرم و خشک

ب) توده هوای مرطوب غربی

ج) توده‌های سرد و خشک

۱) «ب» گاهی در دوره سرد سال وارد کشور می‌شود و رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد. - «الف» منشأ آن از دریای مدیترانه و اقیانوس

اطلس است. - «ج» باعث سردی و خشکی هوا در زمستان می‌شود.

۲) «ج» جهت ورودش از شمال و شمال شرقی است. - «ب» زمان ورود آن در دوره گرم برخی سال‌هاست. - «الف» منجر به افزایش شدید دما

می‌شود.

۳) «الف» در تابستان هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند. - «ب» مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران است که با ایجاد برف و باران، در تأمین

آب مورد نیاز ما نقش دارد. - «ج» زمان ورودش به کشور در ماه‌های سرد سال است.

۴) «الف» برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و باعث باران‌های سیلابی می‌شود. - «ج» موجب بارش در سواحل دریای خزر

می‌شود. - «ب» رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرد سال به داخل ایران منتقل می‌کند و باران به همراه دارد.

۱۲۸- کدام گزینه رود پرآب‌تری (آبدهی بیشتر) را توصیف می‌کند؟

۱) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در مهرماه، در بیرجند جاری می‌شود.

۲) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در مهرماه، در کرمانشاه جاری می‌شود.

۳) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در اسفندماه، در کرمانشاه جاری می‌شود.

۴) رودی از کوهستانی بلند و برفگیر تغذیه شده و در اسفندماه، در بیرجند جاری می‌شود.

۱۲۹- در کدام گزینه به ترتیب هر یک از موارد «الف» تا «ج» به درستی بیان شده است؟

ویژگی	دریا
«الف»	خلیج فارس
«ب»	دریای خزر
«ج»	دریای عمان

(۱) مرکز صید انواع ماهیان خاویاری - محل توقف پرندگان مهاجر - فراهم کردن امکان دسترسی به آبهای آزاد

(۲) زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را پوشانده بود. - مرکز پرورش ماهی و میگو - امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر

(۳) ویژگیهای خاص محیطزیست - مرکز پرورش مروارید - امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر

(۴) مرکز صید و پرورش مروارید - محل توقف پرندگان مهاجر - فراهم کردن امکان دسترسی به آبهای آزاد

۱۳۰- کدام گزینه اطلاعات درستی در رابطه با «دریاچه ارومیه» ارائه می‌دهد؟

(۱) این دریاچه دومین دریاچه آب شور کشور است و به دلیل برخورداری بودن از ارزشهای بی‌نظیر طبیعی و اکولوژیک به عنوان ذخیره‌گاه زیست‌کره

یونسکو معرفی شده است.

(۲) پسروی سطح آب دریاچه و کاهش مساحت آن مستقیم‌ترین رابطه را با کاهش ۳۰ میلیارد متر مکعبی حجم آب دریاچه در ۲۰ سال گذشته داشته

است.

(۳) روند افت آب این دریاچه بعد از دوران پربابی آن از سال ۱۳۸۴ به گونه‌ای بوده است که به طور متوسط در ۲۰ سال اخیر با افت ۴۰ متری مواجه

بوده است.

(۴) عمق کم این دریاچه تأثیر قابل توجهی در خشکی سطح دریاچه داشته است و میزان خشکی آن در شهریور ۱۳۹۳ به حدی رسید که قسمت

جنوبی آن با خشکی کامل مواجه گردید.

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه و ابعاد آن
(زندگی براساس اندیشه)
معرفت و شناخت
(امکان شناخت)
صفحه‌های ۳۶ تا ۴۹

۱۳۱- چرا سقراط در جامعه آتن به چهره‌ای بحث‌برانگیز تبدیل شد؟

(۱) به دلیل ثروت و قدرت زیادش که حسادت دیگران را برانگیخت.

(۲) چون روش گفت‌وگوی سقراطی‌اش قدرتمندان، مغالطه‌گران و سفسطه‌گران را به چالش می‌کشید.

(۳) به خاطر نوشتن کتاب‌های فلسفی که اندیشه‌هایش را به جامعه تحمیل می‌کرد.

(۴) به دلیل انزوای کامل و دوری از مردم که آن‌ها را نگران کرده بود.

۱۳۲- همه موارد زیر به جز ... از مضامین اتهامات سقراط محسوب می‌شود که سقراط آنها را تکذیب کرده است.

(۱) دنبال دستیابی به رازهای آسمان و زمین است.

(۲) باطل را حق جلوه می‌دهد.

(۳) حق جلوه دادن باطل را به دیگران آموزش می‌دهد.

(۴) خدا را انکار می‌کند.

۱۳۳- با توجه به داستان زندگی سقراط و عقایدش، کدام عبارت درست نیست؟

(۱) فضیلت مقدمه حصول ثروت و هر چیز سودمندی است که انسان می‌تواند به دست آورد.

(۲) هدفش از گشت‌وگذار در شهر آتن این بود که جهالت افراد قدرتمند و سفسطه‌گر را به رخشان بکشد.

(۳) با استفاده از روش سقراطی، سعی می‌کرد تا مردم را به حقیقت برساند به گونه‌ای که خودشان حقیقت را بیان کنند.

(۴) او برهم‌زننده عادات زندگی آتانیان بود و فلسفه را وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد.

۱۳۴- آقای راهنماچی می‌گوید «هیچ شناخت یقینی وجود ندارد» ما از او پرسیدیم که آیا از گفته خود مطمئنی؟

در صورتی که جواب او مثبت باشد، گفته اولیه خود را ... است و در صورتی که پاسخ او منفی باشد، قطعیت گفته اولیه خود را ... است.

(۱) تأیید کرده - تأیید کرده (۲) تأیید کرده - نقض کرده (۳) نقض کرده - نقض کرده (۴) نقض کرده - تأیید کرده

۱۳۵- کدام گزینه نشانه‌ای بر قبول داشتن امکان شناخت نیست؟

(۱) شک جزئی در برخی دانسته‌ها و حوزه‌های شناخت

(۲) فهم خطای خود یا دیگران از طریق اختلاف در نظرهای متفاوت افراد درباره یک موضوع واحد

(۳) استفاده از اشیای پیرامون خود و به‌کاربردن آن‌ها در امور مختلف

(۴) انکار واقعیت خارجی مستقل از ذهن

۱۳۶- کدام گزینه در ارتباط با ویژگی‌های شناخت در انسان‌ها نادرست است؟

- (۱) اینکه درباره گذشته و آینده نظر و باوری داریم، نشان می‌دهد شناختی از جهان پیرامون خود داریم.
- (۲) شناخت ما از جهان، تدریجی است و به همین علت افراد مختلف درباره موضوع واحد، نظرها و باورهای متفاوت دارند.
- (۳) شناخت ما از نظر قلمرو تمام پدیده‌های جهان هستی را در بر نمی‌گیرد.
- (۴) گاهی متوجه می‌شویم که بعضی از دانسته‌هایمان، درست نبوده و ما در موردشان دچار خطا شده‌ایم.

۱۳۷- کدام عبارت پیرامون شناخت آدمی صحیح نیست؟

- (۱) اینکه آدمی می‌تواند با محیط و دنیای پیرامون خود ارتباطی برقرار کند، نشان می‌دهد که او دارای توانایی شناخت است.
- (۲) اختلاف نظرهای مردم در برخی موارد علمی و معرفتی نشان‌دهنده خطاپذیری شناخت آدمیان است.
- (۳) محدودتربودن شناخت اطفال نسبت به بالغان، نشان‌دهنده تدریجی بودن شناخت آدمیان است.
- (۴) تصحیح اشتباه علمی گذشتگان و پیشرفت زیاد علم در عصر حاضر، نشان‌دهنده محدودیت شناخت است.

۱۳۸- کدام عبارت بیانگر «شک مطلق» است؟

- (۱) جهان را نمی‌توان شناخت و آنچه را که ما علم و دانش می‌نامیم، تطابقی با واقعیت ندارد.
- (۲) داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند.
- (۳) با وجود قبول علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری می‌توان وجود خداوند را منکر شد.
- (۴) انسان فقط می‌تواند همین امور محسوس پیرامون خود را شناسایی کند.

۱۳۹- کدام گزینه درباره امکان معرفت نادرست است؟

- (۱) با اینکه چیستی و امکان معرفت برای همگان روشن است، اما گروهی در گذشته و اکنون نسبت به امکان معرفت مشکوک هستند.
- (۲) اینکه هم‌اکنون شما در حال خواندن و بررسی این گزینه هستید از نشانه‌های امکان شناخت است.
- (۳) شک در توانایی انسان برای شناخت برخی امور و همین‌طور شک در اصل امکان شناخت خودمتناقض است.
- (۴) این سؤال که «آیا می‌توان فهمید در سیارات دیگر موجوداتی شبیه به انسان وجود دارند یا خیر؟» مربوط به شکاکیت نسبی است.

۱۴۰- کدام گزاره حیطه‌های بیشتری از معرفت‌شناسی را در بر می‌گیرد؟

- (۱) انسان می‌تواند امور محسوس و قابل تجربه حسی را بشناسد.
- (۲) شناخت انسان می‌تواند خطا و اشتباه باشد.
- (۳) انسان نمی‌تواند اشیا را همان‌گونه که هستند، بشناسد.
- (۴) انسان علاوه بر امور محسوس، امور نامحسوس را هم می‌تواند بشناسد.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

هستی و چیستی، جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
تا پایان «تفاوت رابطه علیت با
سایر روابط»
درس‌های ۱، ۲ و بخشی از درس ۳
صفحه‌های ۱ تا ۱۵

۱۴۱- درباره توجه خاص ابن‌سینا به تفکیک وجود و ماهیت در ذهن کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) این تمایز اساس بسیاری از بحث‌های متافیزیکی و کلامی را تشکیل داد.
- (۲) این نظر پایه برهان وجوب و امکان ابن‌سینا برای اثبات وجود خدا است.
- (۳) این تمایز نقطه شروعی برای ورود به مباحث ساده‌تر فلسفه بود.
- (۴) توماس آکوئیناس که در قرن سیزدهم میلادی می‌زیست این نظر را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد.

۱۴۲- مغایرت وجود و ماهیت در ذهن، از نظر منطقی مؤخر از کدام مورد است؟

- (۱) یکسان بودن ماهیت همه موجودات
- (۲) واقعیت داشتن جهان خارج و امکان شناخت آن
- (۳) یگانگی و وحدت موجودات جهان در خارج
- (۴) جزء ماهیت نبودن وجود

۱۴۳- کدام گزاره درباره مکتب فلسفی تومیسم درست است؟

- (۱) توسط توماس آکوئیناس تأسیس شد، اما در حال حاضر منسوخ شده است.
- (۲) به‌طور کامل متکی بر فلسفه شیخ‌الرئیس است.
- (۳) در قرن شانزدهم میلادی براساس نظرات ارسطو تأسیس شد.
- (۴) مؤسس آن برهان‌هایی در حوزه خداشناسی اقامه کرده است.

۱۴۴- اصل «مغایرت وجود و ماهیت» که توسط ابن‌سینا مطرح شد، چه تأثیری بر فلسفه غرب داشت؟

- (۱) باعث شد فلسفه غرب کاملاً از فلسفه اسلامی جدا شود و مسیر جدیدی را در پیش بگیرد.
- (۲) این اصل توسط ابن‌رشد در غرب گسترش یافت و فلسفه غرب را به سمت شکاکیت سوق داد.
- (۳) توماس آکوئیناس این اصل را پذیرفت و برهان‌های خداشناسی خود را بر آن بنا نهاد و مکتب تومیسم را پایه‌گذاری کرد.
- (۴) باعث شد فلاسفه غرب نسبت به فلسفه ابن‌سینا بی‌توجه شوند و بیشتر بدون واسطه به فلسفه ارسطویی تکیه کنند.

۱۴۵- کدام گزینه درباره رابطه امکانی میان وجود و یک ماهیت خاص نادرست است؟

- (۱) وقتی ماهیت علتش را واجب کند، از حالت تساوی و امکانی خارج شده است.
- (۲) اگر علت ماهیت موجود شود، ماهیت در خارج تحقق می‌یابد.
- (۳) تا ماهیت وجود نیابد، این رابطه ضروری و وجوبی نمی‌شود.
- (۴) اگر ماهیت موجود باشد، رابطه این دو از حالت امکانی خارج شده است.

۱۴۶- کدام گزینه تعریف دقیق تری از مفهوم «واجب الوجود بالغیر» ارائه می دهد؟

(۱) ماهیتی که چیستی خود را از علت و واسطه‌ای دیگر دریافت می کند.

(۲) چیزی که بر حسب ذات خود ممکن الوجود است.

(۳) ماهیتی که وجود خود را از ممکن الوجودی دیگر دریافت می کند.

(۴) موجودی که ضرورت وجودش از ناحیه غیر است.

۱۴۷- رابطه وجود با هریک از مفاهیم «مورچه‌ای به اندازه فیل»، «هندوانه تلخ» و «زمستان گرم» به ترتیب چگونه است؟

(۱) ممتنع الوجود - ممکن الوجود - ممکن الوجود

(۲) ممتنع الوجود - ممتنع الوجود - ممتنع الوجود

(۳) ممکن الوجود - ممتنع الوجود - ممتنع الوجود

(۴) ممکن الوجود - ممکن الوجود - ممکن الوجود

۱۴۸- کدام مورد درست است؟

(۱) هر ممکن الوجود بالذاتی در عالم خارج واجب الوجود بالغیر است.

(۲) بعضی ممتنع الوجودهای بالذات در خارج ممتنع الوجود بالغیر هستند.

(۳) هر واجب الوجود بالغیری در ذات خود ممکن الوجود است.

(۴) ممکن الوجود بالغیر ممکن است واجب الوجود بالغیر باشد یا ممتنع الوجود بالغیر.

۱۴۹- رابطه علیت رابطه‌ای ... است؛ مانند ....

(۱) علی - رابطه کبریت و آتش

(۲) علی - حرکت راکت پینگ‌پنگ و پرتاب شدن توپ

(۳) وجودی - بریده شدن رگ زنده و جاری شدن خون

(۴) وجودی - اتکای سقف خانه به ستون‌ها

۱۵۰- کدام تعریف برای «معلول» مناسب‌تر است؟

(۱) چیزی که علت به او وجود می دهد.

(۲) چیزی که در حالت تساوی میان وجود و عدم است.

(۳) آن چه که به دیگری وابسته است.

(۴) آن چه که از دیگری هستی می گیرد.

قضیهٔ حملی و قیاس اقترانی

(احکام قضایا، قیاس اقترانی)
صفحه‌های ۶۲ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۵۱- وقتی قضیه‌ای دارای متضاد نقیض است، باید نتیجه گرفت که آن قضیه ... است.

(۴) سالبه

(۳) کلیه

(۲) جزئیه

(۱) موجبه

۱۵۲- با فرض درستی قضیهٔ «برخی الف ب نیست» صادق یا کاذب بودن کدام گزاره را می‌توان قطعاً نتیجه گرفت؟

(۴) هر الف ب است.

(۳) هیچ الف ب نیست.

(۲) برخی الف ب است.

(۱) برخی ب الف نیست.

۱۵۳- با توجه به احکام موجود در مربع تقابل و عکس مستوی محصورات چهارگانه، اگر بدانیم قضیهٔ «هیچ الف ب نیست» کاذب است، در این صورت

نتیجه‌گیری کدام گزینه درست است؟

(۲) صدق قضیهٔ «هر الف ب است» را می‌توان نتیجه گرفت.

(۱) صدق قضیهٔ «بعضی الف ب است» را می‌توان نتیجه گرفت.

(۴) صدق قضیهٔ «هیچ ب الف نیست» را می‌توان نتیجه گرفت.

(۳) کذب قضیهٔ «بعضی الف ب نیست» را می‌توان نتیجه گرفت.

۱۵۴- در کدام گزینه مغالطهٔ ایهام انعکاس وجود دارد؟

(۱) هر مربع، چهارضلعی متساوی‌الاضلاع است؛ پس بعضی از چهارضلعی‌های متساوی‌الاضلاع، مربع هستند.

(۲) از آنجاکه برخی از گیاهان بوته نیستند، پس برخی از بوته‌ها گیاه نیستند.

(۳) بعضی از انسان‌ها کودک هستند؛ پس بعضی از کودکان انسان هستند.

(۴) هیچ انسانی سنگ نیست؛ پس برخی از سنگ‌ها نیز انسان نیستند.

۱۵۵- عکس مستوی «هر پیری جوان بوده است» کدام قضیه می‌شود؟

(۲) بعضی جوان‌ها پیر بوده‌اند.

(۱) هر جوانی پیر بوده است.

(۴) بعضی کسانی که قبلاً جوان بوده‌اند پیر هستند.

(۳) هر کسی که قبلاً جوان بوده پیر است.

۱۵۶- در کدام یک از محصورات چهارگانه هیچ یک از مصادیق موضوع و محمول نیست که مشمول قضیه نباشد؟

- (۱) موجبه کلیه (۲) موجبه جزئیه (۳) سالبه کلیه (۴) سالبه جزئیه

۱۵۷- با توجه به اشکال قیاس اقترانی، استدلال‌های مطرح شده در کدام گزینه با هم تفاوت دارند؟

- (۱) بعضی قیاس‌ها منتج هستند، هیچ قیاسی شکل چهارم نیست - هر آزمونی استاندارد است، بعضی آزمون‌ها جامع هستند.
(۲) هر جلد سختی کتاب است، هر کتابی کاغذی است - بعضی جمله‌ها قضیه هستند، هیچ قضیه‌ای انشایی نیست.
(۳) بعضی برنامه‌ها نرم‌افزار نیستند، هر برنامه‌ای طراحی شده است - هیچ استدلالی تعریف نیست، بعضی فکرها استدلال هستند.
(۴) هر ویروس کرونایی خطرناک است، بعضی کشنده‌ها ویروس کرونا هستند - بعضی سازها زهی هستند، بعضی الکترونیکی‌ها ساز هستند.

۱۵۸- در کدام گزینه، دایره مصادیق موضوع و محمول هر دو قضیه، یکسان است؟

- (۱) سالبه کلیه - شخصیه سالبه (۲) موجبه جزئیه - موجبه کلیه
(۳) سالبه کلیه - شخصیه موجبه (۴) موجبه کلیه - سالبه کلیه

۱۵۹- با توجه به شرایط اعتبار قیاس اقترانی، کدام موارد صحیح است؟

- (الف) حد وسط در هر دو مقدمه باید دارای علامت مثبت باشد.
(ب) محمول در نتیجه باید دارای علامت مثبت باشد.
(ج) باید نسبت یکی از مقدمات ایجابی باشد.
(د) موضوع و محمول نتیجه نباید دارای علامت منفی باشند.
(ه) حد وسط حداکثر در یکی از مقدمات باید دارای علامت مثبت باشد.
(و) محمول مثبت نتیجه، باید موضوع یا محمول مثبت یکی از مقدمات باشد.
- (۱) ب، ه (۲) ج، و (۳) و، ه (۴) الف، د

۱۶۰- همه گزینه‌ها به جز گزینه ... دارای شروط اول و دوم و فاقد شرط سوم از شرایط اعتبار قیاس اقترانی هستند.

- (۱) هیچ استدلالی تعریف نیست، هر تعریفی فکر است؛ هیچ استدلالی فکر نیست.
(۲) بعضی کشورها دموکرات نیستند، هر کشوری دارای قانون است؛ بعضی دموکرات‌ها دارای قانون نیستند.
(۳) هیچ علف‌خواری اسب نیست، بعضی پستانداران علف‌خوار هستند؛ بعضی اسب‌ها پستاندار نیستند.
(۴) هر تصویری غیرتصدیق است، هیچ غیرتصدیقی استدلال نیست؛ هیچ تصویری استدلال نیست.

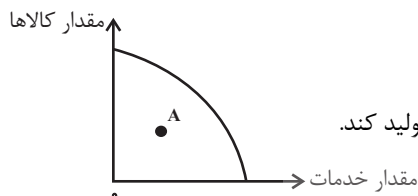

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس هشتم و نهم)
صفحه‌های ۸۱ تا ۱۰۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۶۱- منحنی مرز امکانات تولید زیر مربوط به یک کشور فرضی است که در حال حاضر نقطه تولید آن، نقطه A است. کدام گزینه در رابطه با این کشور صحیح است؟

(۱) کشور در شرایط رونق اقتصادی قرار دارد.

(۲) به دلیل وجود منابع بیکار، کشور زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار می‌گیرد.

(۳) اقتصاد کشور منابع فعال دارد و به‌راحتی می‌تواند با استفاده از این منابع فعال، کالا و خدمات زیادی تولید کند.

(۴) اقتصاد منابع غیرفعال دارد و باید منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری انتقال یابد.

۱۶۲- کدام مورد جزو سیاست‌های فقرزدایی دولت‌ها محسوب نمی‌شود؟

(۱) حمایت از شرکت‌های تولیدی

(۲) ایجاد نهادهای توانمندسازی

(۳) مبارزه با فساد

(۴) ثبات قوانین و بهبود فضای کسب‌وکار

۱۶۳- چه تعداد از افراد زیر بیکار محسوب می‌شوند؟

- سعید، کارگر خط مونتاژ ساعت‌های مکانیکی، به دلیل رواج ساعت‌های هوشمند و نداشتن تخصص در تولید آن‌ها، شغلش را از دست داد.

- سارا، پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه از جست‌وجوی شغل دلسرد شده است.

- نازنین، که به تازگی از کار خود استعفا داده و به دنبال کار مناسب‌تری می‌گردد.

- فرهاد، پس از ابتلا به بیماری ام‌اس با گواهی پزشک، خود را بازنشسته کرده است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۴- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) درآمد مالیاتی دولت در زمان بیکاری و رکود چگونه خواهد بود؟

ب) روش کلی در تعیین میزان فقر در جامعه چیست؟

ج) کدام گزینه درخصوص فقر نسبی صحیح است؟

(۱) با بیکاری کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها، کاهش می‌یابد. - مقایسه میان نیازمندی‌های افراد و یا خانوار با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن

نیازها - در فقر نسبی، تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم صورت می‌گیرد و در نتیجه معیار فقر در مناطق و زمان‌های مختلف متفاوت خواهد بود.

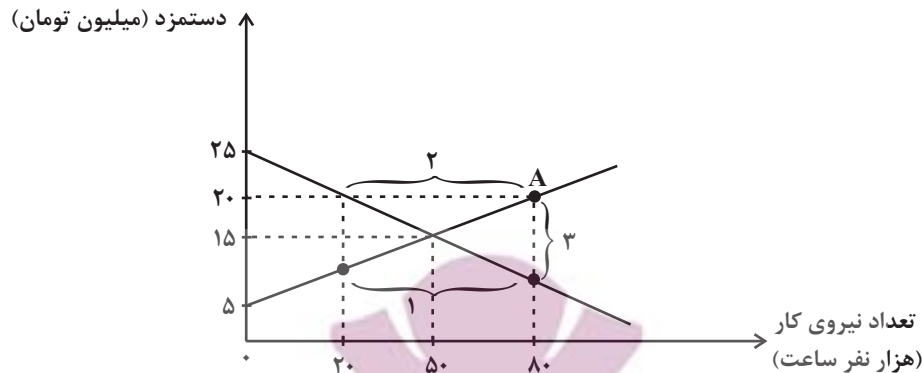
(۲) با کاهش هزینه شرکت‌ها و افزایش مالیات بر سود آنها، افزایش می‌یابد. - مقایسه میان نیازمندی‌های افراد و یا خانوار با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازها - با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر آسان و ممکن می‌شود.

(۳) با بیکاری کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها، کاهش می‌یابد. - استفاده از شاخص‌های اندازه‌گیری میزان فقر و میزان درآمد و در نهایت مقایسه آن‌ها - مطابق با فقر نسبی، می‌توان معیاری برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت.

(۴) با کاهش هزینه شرکت‌ها و افزایش مالیات بر سود آنها، افزایش می‌یابد. - استفاده از شاخص‌های اندازه‌گیری میزان فقر و میزان درآمد و در نهایت مقایسه آن‌ها - در فقر نسبی کافی بودن یا نبودن شاخص‌ها به وضعیت نسبی و رفاه گروه‌ها و طبقات مختلف مردم برمی‌گردد.

محل انجام محاسبات

۱۶۵- با توجه به نمودار زیر که مربوط به عرضه و تقاضای نیروی کار در یک بازار فرضی است، پاسخ صحیح سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) در نقطه A تعداد بیکاران چند نفر است؟

ب) در کدام بخش از نمودار، بازار با کمبود تقاضای نیروی کار مواجه می‌گردد؟

ج) در کدام سطح از دستمزد هیچ یک از افراد حاضر به کار نخواهند شد؟

۱) الف) ۶۰ هزار نفر، ب) بخش ۲، ج) ۱۵ میلیون تومان

۲) الف) ۳۰ هزار نفر، ب) بخش ۱، ج) در همه دستمزدها تقاضا وجود دارد.

۳) الف) ۶۰ هزار نفر، ب) بخش ۲، ج) ۵ میلیون تومان

۴) الف) ۳۰ هزار نفر، ب) بخش ۳، ج) در همه دستمزدها عرضه وجود دارد.

۱۶۶- کشوری با ۴۵ میلیون نفر جمعیت و تعداد ۳ میلیون نفر بیکار با رکود اقتصادی مواجه است. در صورتی که جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال آن ۱۰

میلیون نفر و افراد شاغل ۹ میلیون نفر باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب، کدام است؟

الف) این کشور، دچار کدام نوع بیکاری است؟

ب) نرخ بیکاری در این کشور، چند درصد است؟

ج) جمعیت غیرفعال این کشور، چند میلیون نفر است؟

۲) اصطلاحاً - ۲۵ - ۲۴

۱) دوره‌ای - ۲۵ - ۲۳

۴) اصطلاحاً - ۲۴/۲ - ۲۴

۳) دوره‌ای - ۲۴/۲ - ۲۳

۱۶۷- عبارت زیر بیانگر کدام وظیفه پول است؟

«در تابستان سال گذشته بر اثر خاموشی‌های مداوم، موتور یخچال منزل آقای حسینی سوخت و او برای پرداخت هزینه تعمیر از حساب بانکیش برداشت کرد.»

(۲) وسیله سنجش ارزش

(۱) وسیله پرداخت‌های آینده

(۴) وسیله پرداخت در مبادلات

(۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

۱۶۸- کدام گزینه بیان مناسبی در رابطه با جدول زیر است؟

۱	اسکناس‌های در دست مردم	۱۲۰۰ واحد پولی
۲	موجودی حساب‌های جاری	۲۰۰ واحد پولی
۳	موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۴۰۰ واحد پولی
۴	مسکوکات	یک سوم موجودی اسکناس‌ها
۵	چک‌پول‌ها	دو برابر مسکوکات
۶	موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	نصف سپرده‌های دیداری

(۱) میزان شبه پول برابر با ۷۰۰ واحد پولی است.

(۲) میزان حجم پول برابر با ۲۴۰۰ واحد پولی است.

(۳) نقدینگی برابر با ۳۱۰۰ واحد پولی است که از طریق عملکرد بانک‌ها می‌توان آن را افزایش داد.

(۴) در محاسبه حجم پول، موجودی حساب‌های پس‌انداز را نیز در نظر می‌گیریم.

۱۶۹- اگر درصد تغییر شاخص قیمت مصرف‌کننده در سال ۱۳۸۳ برابر ۳۰ و شاخص قیمت‌ها در ابتدای آن سال معادل ۳۶۰,۰۰۰ تومان باشد، مقدار

شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال ۱۳۸۴ چند تومان است؟

(۴) ۳۸۶,۰۰۰

(۳) ۴۶۸,۰۰۰

(۲) ۳,۸۶۰,۰۰۰

(۱) ۴,۶۸۰,۰۰۰

۱۷۰- عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

(الف) علت به وجود آمدن تورم در جامعه چیست و دولت ترجیح می‌دهد در مواقع تورم از چه طریق بازار را تنظیم کند؟

(ب) در حالت رکود اقتصادی، بانک مرکزی کدام سیاست را اعمال می‌کند و کدام روش را به کار می‌گیرد؟

(۱) (الف) فزونی تقاضا بر عرضه - افزایش ظرفیت‌های تولیدی (ب) سیاست پولی انبساطی - فروش اوراق مشارکت

(۲) (الف) فزونی عرضه بر تقاضا - افزایش واردات (ب) سیاست پولی انقباضی - فروش اوراق مشارکت

(۳) (الف) فزونی تقاضا بر عرضه - افزایش واردات (ب) سیاست پولی انبساطی - خرید اوراق مشارکت

(۴) (الف) فزونی عرضه بر تقاضا - افزایش ظرفیت‌های تولیدی (ب) سیاست پولی انقباضی - خرید اوراق مشارکت

کتاب‌های آیة انسان‌ها را

پیمان‌های تقریرین کنیک

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

فصل
اول
در
معرفی
کتاب

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۳۱ مرداد

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

۲۵۱- ابیات زیر سازنده یک حکایت کوتاه‌اند، اما ترتیب آن‌ها به هم ریخته است. اگر ابیات را به شکل درست خود درآوریم، کدام بیت در جایگاه چهارم قرار

می‌گیرد؟

(الف) کیک چون ماجرای پشه شفت / زیر لب خنده‌ای زد آن‌گه گفت

(ب) تو چنانی و من چنین ز چه روی؟ / تو طربناک و من غمین ز چه روی؟

(ج) ای پسر رو خموش باش چو کیک / تا نخواندت کسی، مزن لبیک

(د) من به هنگام کار خاموشم / بسته لب پای تابه سر گوشم

(ه) ای عجب من بدین سیه‌رختی / تو بدان فرهی و خوشبختی

(و) آن شنیدم که گفت پشه به کیک / بامدادان پس از سلام علیک

(۱) الف

(۲) ب

(۳) ج

(۴) د

۲۵۲- نمودار زیر، ارتباط کدام دسته‌ها را نشان می‌دهد؟

(۱) گوشواره‌ها - انگوها - طلاها

(۲) مثلث‌های قائم‌الزاویه - مثلث‌های متساوی‌الاضلاع - مثلث‌ها

(۳) سرماخوردگی‌ها - تب‌ها - بیماری‌ها

(۴) نوشابه‌ها - آب‌ها - نوشیدنی‌ها

۲۵۳- رابطه ساختاری بین دو واژه کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) بینا - دیدنی

(۲) پرستنده - پرستار

(۳) گویا - گفتنی

(۴) رونده - رفتار

* در سه سؤال بعدی با استدلالی درست تعیین کنید کدام گزینه متن را بهتر ادامه می‌دهد.

۲۵۴- آن منتقدین ادبی معتقد به مفهوم «آرکی تایپ» که نخستین بار کارل گوستاو یونگ و مکتب مردم‌شناسی تطبیقی دانشگاه شیکاگو آن را مطرح کرده‌اند، ضمن مطرح کردن مباحثی از قبیل آنیما و آنیموس، سایه، نقاب، مادر کبیر، پیرمرد خردمند، آب، خورشید، دایره، اعداد و ... به کندوکاو تأثیر آن‌چه از ضمیر ناخودآگاه جمعی به ضمیر ناخودآگاه خالق اثر آن راه یافته است می‌پردازند و اثر ادبی را با آن تحلیل و نقد و بررسی می‌کنند. رنگ‌ها که در زندگی انسان تأثیر شگرف و جایگاه ویژه‌ای دارند و در برخی از تمدن‌های کهن، هر کدام نماد مفاهیمی خاص بوده‌اند، مثلاً بعضی رنگ‌ها، نشاط‌انگیز و آرام‌بخش و برخی دیگر مایهٔ سرزندگی و برانگیزنده بوده‌اند، ...

- (۱) از آنجا که در فرهنگ‌های مختلف، نماد مفاهیمی متفاوت‌اند، شایستگی اتکا در بحث‌های آرکی تایپ ادبی را ندارند.
- (۲) در بحث‌های ادبی ضمیر ناخودآگاه جمعی، جایگاه درخور ندارند چرا که به ابزارهای جسمی درک آدمی وابسته‌اند.
- (۳) علی‌رغم آن که در ضمیر ناخودآگاه هنرمندند، تا پیش از ظهور مفهوم آرکی تایپ، در خلق آثار ادبی بررسی نشده بودند.
- (۴) ارتباط عمیقی با ضمیر ناخودآگاه جمعی یافته‌اند و در نقدهای ادبی متکی بر مفهوم آرکی تایپ می‌توان به آن‌ها اشاره کرد.

۲۵۵- منظور از «جهانی‌های معنایی»، قواعدی هستند که ساختار واژگان را در همهٔ زبان‌ها تعیین می‌کنند. در نگاه نخست، سخن گفتن از جهانی‌های معنایی ممکن است عجیب نظر برسد؛ هر کس که به مطالعهٔ یک زبان خارجی پرداخته باشد می‌داند که واژه‌های دو زبان تا چه حد ممکن است متفاوت باشند. برخی از مفاهیم که در یک زبان با واژه‌های ساده بیان می‌شوند، ممکن است در زبانی دیگر نیاز به یک جمله داشته باشند. مثلاً در زبان فارسی واژهٔ انگلیسی commuter را معمولاً با یک جمله بیان می‌کنیم: «کسی که هر شب برای استراحت به حومهٔ شهر می‌رود و روزها برای کار به شهر برمی‌گردد.» و یا در زبان انگلیسی بعید به نظر می‌رسد واژه‌ای معادل «ناز» با همهٔ سایه‌روشن‌های معنایی آن در زبان فارسی وجود داشته باشد. ولی ...

- (۱) توجه بیش از اندازه به تفاوت‌های معنایی و کاربردی واژه‌ها، باعث دوری اهالی زبان‌های متفاوت از یکدیگر می‌شود.
- (۲) علی‌رغم وجود این تفاوت‌ها، اکثر زبان‌ها در حوزه‌های بنیادین از قواعد جهانی پیروی می‌کنند.
- (۳) نمی‌توان زبان‌های مختلف را در طبقه‌بندی‌های مشخص دارای ویژگی‌های مشابه صرفی و نحوی دانست.
- (۴) کلمه‌هایی هم هست که بین همهٔ زبان‌ها مشترک است، علی‌رغم آن که تلفظ‌های این واژه‌ها متفاوت است.

۲۵۶- ابونصر فراهی در کتاب نصاب‌الصّبّیان خود، فقط هشت حرف یعنی «ث، ح، ص، ض، ط، ظ، ع، ق» را عربی شمرده است. البته درستی این گفته‌ها یقینی نیست، اما جالب توجه است که «ذ» را صرفاً حرف عربی قرار نداده و قطعهٔ زیر را برای تفریق میان «د» و «ذ» درج کرده‌است:

در زبان فارسی فرقی میان دال و ذال / بشنو این راه و فصاحت را بدین منوال دان

آنکه ماقبلش بود با حرف عله ساکنی / همچو بوذ و باذ و بیذ و فاذه، آن را «ذال» خوان

آنکه ماقبلش بود بی حرف عله ساکنی / همچو مرد و درد و زرد و برد، آن را «دال» خوان

بر این اساس، معلوم است که ...

- (۱) علم به وجود حروف عله مربوط به دوران متأخر است و در دوران قدیم تمایزی میان آن و دیگر حروف نبوده است.
- (۲) کلماتی نظیر «بیهوده» و «آورده» از آغاز با «د» نوشته شده‌اند نه «ذ»، چرا که «د» حرف انتهایی این واژه‌ها نیست.
- (۳) آن کلمات زبان فارسی که به حرف «د» ختم می‌شوند، در واقع همگی به «ذ» ختم می‌شده‌اند و امروزه تغییر داشته‌اند.
- (۴) حروف «و، ا، ی» از حروف عله‌اند. فراهی تمیز بین «د» و «ذ» را در ادبیات فارسی، از شروط فصاحت دانسته است.

۲۵۷- کدام گزینه با عبارت «هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد» هم‌مفهوم نیست؟

(۱) جابه‌جا کنعبد و جابه‌جا کنستعین

(۲) جای آیینه سر بخاری، جای کفش دم در

(۳) خر رُ تو تالار نمی‌برن

(۴) روی هر خری می‌شه پالون گذاشت

* در سه پرسش بعدی اگر «الف» بزرگ‌تر از «ب» بود گزینه «۱» و اگر «ب» بزرگ‌تر از «الف» بود گزینه «۲» را انتخاب کنید. اگر دو داده مساوی بودند،

گزینه «۳» پاسخ است و اگر امکان مقایسه بین «الف» و «ب» وجود نداشت، گزینه «۴».

۲۵۸- دو سال پیش سنّ علی سه برابر مجموع سنّ میلاد و داریوش بود. دو سال بعد سنّ علی هشت برابر اختلاف سنّ میلاد و داریوش خواهد شد.

می‌دانیم اعداد سن داریوش و میلاد اعداد طبیعی یکرقمی هستند و میلاد بزرگ‌تر از داریوش است.

الف) اختلاف سنّ علی و میلاد

ب) اختلاف سنّ میلاد و داریوش

۲۵۹- با طنابی با طول ثابت، «یک مستطیل غیرمربع» و «یک مربع» ساخته‌ایم.

الف) مساحت مستطیل

ب) مساحت مربع

۲۶۰- علی و محمود کاری را در ۱۲ ساعت، محمود و حسن همان کار را در ۱۶ ساعت و حسن به تنهایی آن کار را در ۲۴ ساعت انجام می‌دهد.

الف) مدت زمان موردنیاز محمود برای انجام آن کار، به تنهایی

ب) مدت زمان موردنیاز علی برای انجام آن کار، به تنهایی

* باید یک عدد طبیعی چهاررقمی را حدس بزنیم. می‌دانیم این چهار رقم متفاوت‌اند و عددهای ۵ و ۷ در بین آن‌ها نیستند. بر این اساس به سه

پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۶۱- اگر رقم‌های دهگان و صدگان هشت واحد و رقم‌های صدگان و هزارگان دو واحد اختلاف داشته باشند و عدد مضرب پنج باشد، چند عدد ممکن

است پاسخ باشند؟

(۱) یک عدد

(۲) دو عدد

(۳) سه عدد

(۴) چنین عددی ممکن نیست.

۲۶۲- اگر حاصل ضرب رقم‌های یکان و هزارگان، شش برابر حاصل ضرب رقم‌های دهگان و صدگان باشد، کدام گزینه درباره این عدد حتماً درست است؟

(۱) عددهای ۲ و ۴ هر دو قطعاً در این عدد هستند.

(۲) دست کم یکی از عددهای صفر و یک قطعاً در این عدد هست.

(۳) با فرض‌های ارائه شده، عددی ساخته نمی‌شود.

(۴) وجود حداقل یکی از عددهای ۳ و ۶ الزامی است.

۲۶۳- اگر بدانیم هیچ‌یک از ارقام عدد، ۱ و ۸ نیست ولی صفر و چهار قطعاً در عدد هست و عدد بر ۹ بخشپذیر است، دو عدد بزرگتر ارقام این عدد، چند

واحد اختلاف دارند؟

(۲) ۲

(۱) ۱

(۴) ۶

(۳) ۳

۲۶۴- در یک ساعت عقربه‌ای بیست و چهار ساعته، زاویه کوچک‌تر بین دو عقربه ساعت‌شمار و دقیقه‌شمار در ساعت $۲۰:۲۰'$ چند درجه است؟ دقت

کنید عقربه دقیقه‌شمار در هر ساعت، یک دور کامل در صفحه می‌چرخد.

(۲) ۹۰°

(۱) ۸۵°

(۴) ۱۷۵°

(۳) ۱۷۰°

۲۶۵- یکی از وسایل «گوشی، روپوش، خودکار، دفتر، کتاب» نو نیست و همان تنها دروغگوی جمع است. گوشی می‌گوید «روپوش» کهنه

است، روپوش می‌گوید «خودکار» نو است، خودکار می‌گوید «دفتر» نو است، کتاب و دفتر هم می‌گویند «کتاب» نو است. وسیله دروغگو

کدام است؟

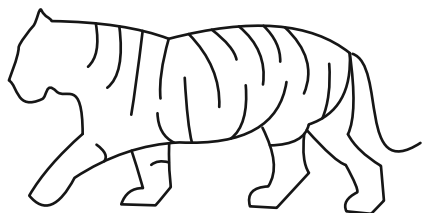
(۲) روپوش

(۱) گوشی

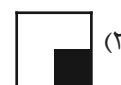
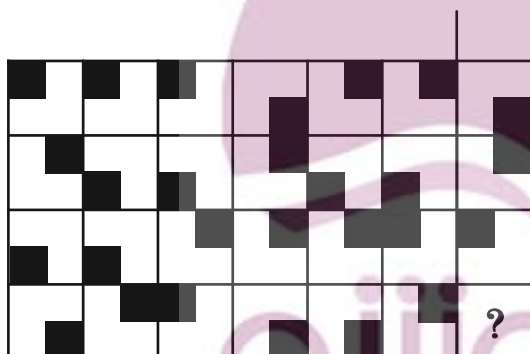
(۴) دفتر

(۳) خودکار

۲۶۶- کدام گزینه بخشی از تصویر زیر نیست؟

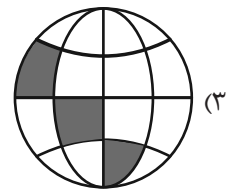
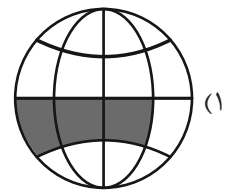
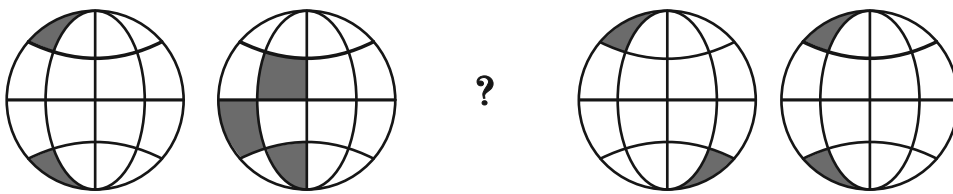

* در دو پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال الگو را تعیین کنید.

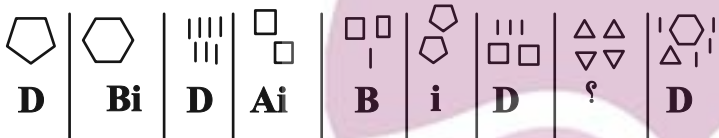

۲۶۷-

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۲۶۹- در کدگذاری زیر، کدام گزینه به جای علامت سؤال قرار می گیرد؟

BD (۲)

BAi (۱)

ADi (۴)

Ai (۳)

ایران تونل
توشه ای برای موفقیت

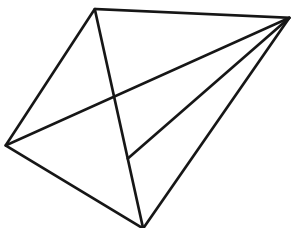
۲۷۰- در شکل زیر چند مثلث هست؟

۹ (۱)

۱۰ (۲)

۱۱ (۳)

۱۲ (۴)

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

